

UKULI

ISSN 0782-8195

Julkaisija

Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y.
PL 67, SF-20101 TURKU

Puheenjohtaja

Rauno Laine

Rauhankatu 9 b B 43, 20100 TURKU
puh. 921-304 562

Toimitus

Päätoimittaja: Vesa Partanen,
Rientolankuja, 20750 Turku
puh. 921-442 397

Raporttitoimittaja: Tapani Veistola,
Hämeenkatu 14 B 26, 20500 Turku
puh. 921-333 081

Artikkelitoimittaja: Jyrki Normaja
Kuvatoimittaja: Pekka Rautsala
Kääntäjä: Kai Winqvist

Irtonumeromyyjä: Tapio Lineri,
Vartiovuorenkatu 7 A 1, 20700 Turku
puh. 921-319 320

Tilausasiat

Päätoimittaja hoitaa tilausasioita.

Ukuli ilmestyy neljästi vuonna 1987.
Lehti sisältyy TLY:n jäsenmaksuun.
Muut maksavat 40 mk TLY:n posti-
siirtotilille TU 5138 66-3.

Ilmoitushinnat

1/1 s. 300 mk
1/2 s. 180 mk
1/4 s. 125 mk
takakansi 400 mk

Aineiston viimeiset jättöpäivät

Ukuli 2 10.5
Ukuli 3 1.7
Ukuli 4 1.9

UKULI 18. vsk. (1987) nro 1

SISÄLLYS:

Muuttava, muuttuva Ukuli.....	1
Ukuli 1986: 17. vuosikerran sisältö.....	2
Vesilintujen esiintyminen Rymättylän Aasalla loka—maaliskuussa.....	5
TLY:n pinnaralli 6.12.1986.....	18
Varsinais-Suomen harvinaiset talvilinnut 1901—1985.....	20
Varsinais-Suomen kevätmuuttoennätykset.....	23
Kevätmuutto 1986 Varsinais-Suomessa.....	28
Määrityspalsta.....	42
TLY:n osoitemuistio.....	43
Ukulin vanhat numerot — tietoa TLY:stä ja sen alueen linnustosta.....	44
Kuusikon kätköistä eli tiedonantoja, muistelmia, vastineita jne.....	46

Painopaikka

Serioffset, Turku 1987

Kansikuva: Harmaalokki

Kuvannut: Matti Valta

Muuttava, muuttuva Ukuli

Jurmon tyypilintua, jo ikääntynyttä ukulua oli kiehtonut useiden talvien ajan Hämeenkyrön peltoaukeat, sen harmaat ladot ja ravintoa tarjoavat valkeat pellot. Suuren pöllön levoton vaellus oli tuonut sen sinne ikään kuin sattumalta. Ehkä se oli pysähtynyt paikallisen hiiripöllön houkuttelemana.

Syksyllä vanha, vitivalkoinen pöllö oli kokenut kummallisen sykäyksen sisällään. Kalkonnut, villi kaipaus oli vanginnut sen ja viittänyt levottomaan kiihkoon. Se oli lähtenyt vaeltamaan paljon aikaisemmin kuin tavallisesti; tunturien ruska oli tuskin kadonnut, kun se oli jo suunnistanut etelää kohti. Ukuli harhaili kauan katsellen sopivia myyriä kuhisevia peltoja, mutta se ei saanut rauhaa: sen oli pakko jatkaa vaellustaan. Joulukuussa se oli saapunut tutuille, rakkaille Hämeenkyrön kunnalle; tammikuussa se oli hävinnyt.

Se oli tullut Turun ilmatilaan kirikkaana helmikuun pakkasiltana. Jo kaukaa se oli nähtynyt kaupungin mahtavan valomerren. Se oli innostunut ja huomaamattaan kaupungistunut kuten useat korpien huuhkajatkin. Ja ukuli päätti jäädä Auran rantamille, josta sen esi-isät olivat niin paljon nauttineet.

Ukuli on saavuttanut kunnioitettavan iän; 18. vuosikerta ilmestyy tänä vuonna. Vanhuus ei tule yksin. Niinpä Ukulin ulkoasu on muuttanut jälleen kerran. Samalla Ukuli on muuttanut Hämeenkyröstä Turkuun. Hämeenkyrön Sanomat on toiminut ansiokkaasti lintulehtemme kehittämisessä ja saanut lehdellemme persoonallisen ilmeen. Sen toiminta ansaitsee koko yhdistyksemme kiitokset.

Ruotuväki vei historiotsijan. Tapani Veistola, entinen päätoimittaja, on valmentautumassa armeijan jaloihin tehtäviin — kodin, uskonnon ja isänmaan puolustamiseen. Tapanissa Ukuli menetti rohkean jutuniskijän. Ukulin pääkirjoitukset ovat ravistelleet passiivisia luonnonsuojelijoita, ylistäneet bongokulttuuria ja pyrkineet vaikuttamaan päätöksentekijöihin. Lyhyesti ne ovat herättäneet runsaasti huomiota ja keskustelua. Tapanin

ansioksi voidaan myös laskea englannin kielisten referaattien julkaiseminen ja ajankohdattaiset pikkujutut ja tiedonannot. Ilman hänen neuvojaan, vihjeitään ja tukeaan oma toimintani Ukulin nykyisenä päätoimittajana olisi lähes mahdotonta.

Ukulin onneksi T. Veistola ei ole kokonaan hylännyt maamme parasta turkulaista lintulehteä, vaan toimii sen parhaaksi raporttitoimittajana, sikäli kun armeijakiireiltään ehtii. Toivokaamme Tapanille, vongauksen veriviholliselle, runsaasti armeijapainoja.

Lupauksia ja tavoitteita on helppo asettaa, mutta vaikea toteuttaa. Ellei kuitenkaan lupaa mitään, ei saavutakaan mitään. Kansa vaatii lupauksia, joihin voi vedota tuomitsaan päätoimittajan erheistään pinnapannaan tai yhdistyksen häpeäjäseneksi. Niinpä suuret sanat suun halkaiskoon, ja pienet teot puhukoon sanojakin selvemmin.

Ukuli tarvitsee yhä uusia kirjoittajia, sillä kynän käyttäjien värikyvyys takaa lehden monipuolisuuden. Kaikenlaiset lintuharrastukseen liittyvät jutut ovat tervetulleita: pakinat, arvostelut, mietelmät, tieteelliset tutkimukset jne. Pääkirjoituksen arvostelu, kannan analysointi, mikä tahansa, kunhan vain jutussa on ideoita.

Valokuvajaajana toivon, että Ukulin kuvittamiseen kiinnittäisi entistä enemmän huomiota. Kuvien määrää voisi lisätä. Joten ikävän illan piristykseksi piirros Ukuliin; onnistuneen linturetken kunniaksi lintukuvia kuvarkistoon.

Kaikkia tarvitaan. Jokaiseen TLY:n jäsenen panos lehden teossa voi olla korvaamattoman arvokas. Siksi rohkeasti ja innokkaasti mukaan lehden tekoon ja muuhunkin TLY:n toimintaan. Soitelkaa toimitukselle Ukulista, uusista ideoista, juttuehdotuksista tai ihan muuten vain. Tästä on hyvä jatkaa, joten yritetään yhdessä!

Kirjoittajakokelas VPA

Ukuli 1986:

17. vuosikerran sisältö

ISSN 0782-8195

Julkaisija: Turun Lintutieteellinen
Yhdistys r.y.

Päätoimittaja: TAPANI VEISTOLA

Ukuli ilmestyi v. 1986 viidesti (N:o 1 Juh-
laukuli s. 1—48, n:o 2 s. 49—112, n:o 3
s. 113—160, n:o 4 s. 161—212, n:o 5 s.
213—268)

Kirjoitukset

ALHO PEKKA & SALONEN KARI
Lintuatlas 1986—88.....91
FORSTEN ANNIKA
Alaskansirri Turun Rauvolanlahdella
(SUMMARY: A Pectoral Sandpiper
in Turku page 159).....127
HILKE HANNU
Lasse Velmala in memoriam.....115
KARLIN ANTTI
Mikä ihmeen suoarkisto?.....98
KARLSON LEO
Harrastajatutkinnon läpäisseet
TLY:n jäsenet 15.12.1985.....102
KIVIVUORI OSMO
Kaksi harvinaista vierasta yht'aikaa
Jurmossa (SUMMARY: Two rare
visitors at Jurmo at the same
time page 159).....129
KLEMOLA HANNU & KOMI JARMO
Syysmuutto 1985 Varsinais-Suomessa
(SUMMARY: The autumn migration
1985 in the south-west of Finland
page 211).....164
KOMI JARMO
Määrityskuvassa isohaarahaukka
(SUMMARY: A Red Kite In the
identification picture page 112)..103

KOMI JARMO
Määrityskuvassa lehmähaikara
(SUMMARY: In the identification
picture: Cattle Egret (Bubulcus
ibis) page 211).....205
KOMI JARMO
Määrityskuvassa pohjansirkku
(SUMMARY: A juvenile Rustic
Bunting (Emberiza rustica) in
the identification picture
page 267).....263
KURJENRAHKAN HALTIJATONTTU
Pöntötyksistä tieto
petovastaavalle262
KÄÄRMESUON OSKARI
Atlas on iloinen asia.....261
LAINE RAUNO
Hollannin alangolta Ardennien
ylängölle eli retkeilyä
Keski-Euroopassa (SUMMARY:
Four trips made by TLY members
page 211).....194
LAINE RAUNO
Katsaus Turun Lintutieteellinen
Yhdistys ry:n historiaan.....4
LAINE RAUNO
Puheenjohtaja tervehdys.....3
LAINE RAUNO
TLY:n jäsenkyselyraportin 1984
I osa (SUMMARY: The report of
the member inquiry among the
ornithological association of
Turku (TLY) page 112).....79
LAINE RAUNO
TLY:n jäsenkyselyraportin II osa
— välineet ja bongaus (SUMMARY:
The report of the member inquiry
among the ornithological
association of Turku, part 2
page 159).....130

LAINE RAUNO & VEISTOLA TAPANI
TLY:n jäsenkyselyraportin III osa:
havaintojenkeruujärjestelmä
(SUMMARY: The report of the
member inquiry of TLY,
part 3 page 211).....180
LAINE RAUNO
TLY:n jäsenkyselyraportin IV ja
viimeinen osa (SUMMARY: The report
of the member inquiry of TLY
part 4 page 267).....236
LAINE RAUNO
TLY:n 20-vuotisjuhlat.....99
LAINE RAUNO
TLY:n talviilintukisa 1986 (SUMMARY:
The winter bird contest 1986
page 267).....258
LAINE RAUNO & HALSINAHO ESA
Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry:n
toimintakertomus 1985.....142
LEHTO HARRY
Huuto rapakon takaa.....152
MAGNUSSON AARNO
Lintujen talviruokinta (SUMMARY:
The winter feeding of birds
page 267).....232
MISSONEN TAPANI
Lintutalvi 1985—86 Varsinais-
Suomessa (SUMMARY: The bird
winter 1985—86 in the south-west
of Finland page 267).....216
MULTALA VESA
Evästä ei tarvita — lintumiehet
syövät toisiaan (SUMMARY: No lunch
needed — we eat one another...
page 267).....248
MULTALA VESA
Nokkela urpiainen Carduelis
flammea (SUMMARY: An inventive
Redpoll (Carduelis flammea)
page 267).....261
MULTALA VESA
Peltolintututkimus92
NORMAJA JYRKI & PARTANEN VESA
Kevätmuutto 1985 Varsinais-
Suomessa (SUMMARY: The spring
migration 1985 in the south-west of
Finland page 112).....70
NORMAJA JYRKI
Lintuja Länsi-Saksassa (SUMMARY:

Four trips made by TLY members
page 211).....189
NUMMINEN TAPANI
Tärkeää asiaa ARK:sta.....91
NUMMINEN TAPANI
Turun aluerariteettikomitean raportti
vuoden 1985 havainnoista (SUMMARY:
The report of the Local Rarities
Committee on the records of 1985
page 267).....225
PARTANEN VESA
Voi rupi, mikä retki! (SUMMARY:
Four trips made by TLY members
page 211).....201
PEKKALA SEPPO
Petolintujen pesinnästä Varsinais-
Suomessa 1985 (SUMMARY: About the
breeding of the birds of prey
in the SW of Finland in 1985
page 159).....117
PIHA JUHANA
Havaintoja Varsinais-Suomen
linnustosta ennen
vuotta 1920.....40
PIHA JUHANA
Vesipääskyn ja jänkäsirriäisen
esiintyminen Varsinais-Suomessa
(SUMMARY: The Red-Necked
Phalarope and the Broad-billed
Sandpiper in the south-west
of Finland page 112).....73
SAARI LENNART
Aaslan koskikaroista (SUMMARY:
An observation of Dippers
(Cinclus cinclus)
page 211).....177
SAARI LENNART
Hyödyntääkö helmipöllö huuhekajan
saalisjätteitä (SUMMARY:
Does the Tengmalm's Owl
(Aegolius funereus) scavenge
on the prey remains of the Eagle
Owl (Bubo bubo) page 211).....188
SAARI LENNART
Poikkeuksellisen suuri silkkiuikun
pesue (SUMMARY: An exceptionally
large clutch and a large brood
of the Great Crested Grebe
(Podiceps cristatus)
page 159).....126

SAARI LENNART Puukiiπιjān talvisesta elin- ympāristöstā (SUMMARY: The winter habitat of the Trecreeper (Certhia familiaris) page 112).....	77
SAARI LENNART Pāhkinānakkelin esiintymisestä ja kāyttāytymisestä Aaslalla 1976—77 (SUMMARY: Observations on the Nuthatch (Sitta europaea) on Aasla in the Archipelago Sea page 267).....	229
SALONEN KARI Isohaarahaukka Raision Miekelāssā 14.4.1976 (SUMMARY: A Red Kite in Raisio Miekelā 14.4.1976 page 112).....	105
SALONEN KARI TLY:n retkeilyalueen kymmenen harvinaisinta lintulajia (SUMMARY: Ten rarest species ever observed in the area of TLY page 159)....	123
SALONEN KARI Yhteishavainnointipāivā 27.4.1985 Varsinais-Suomessa (SUMMARY: The common observation day of migration in the south-west of Finland page 112).....	70
SUORANTA ASKO TLY:n jārviilintutkimus jatkuu....	93
VEISTOLA SIMO & HUUSELA ERJA Puerto de la Cruz tammikuussa 1986 (SUMMARY: Four trips made by TLY members page 211).....	200
T.V. Bongarin testamentti.....	163
T.V. Rantaratarahat moottoritiehen....	215
T.V. TLY ylpeānā esittā: havaintokortti, Jurmokirja ja lokkiopas.....	154
T.V. Vuoden mārāittājā 1986.....	260
T.V. Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y. 20 vuotta.....	51
VEISTOLA TAPANI Haarahaukkojen esiintyminen Varsinais-Suomessa (SUMMARY:	

About the records of Kites in south-west of Finland page 112).....	106
VEISTOLA TAPANI Palauta katsauskaavakkeet ajoissa!.....	99
VEISTOLA TAPANI Vāāntelemme meritiiroja (SUMMARY: The common Tern in the identifikaation picture page 159).....	150

Varia

Lintuatlas etenee.....	209
TLY:n mārāityskilpailun 14.10.1985 tulokset	101
TLY:n osoitemuistio 1986....	110,210
Ukulin logon suunnittelukilpailu.208	
Ukuli 1985: 16. vuosikerran sisältö.....	52
Vuoden nuori lintu- harrastaja 1986.....	206

Kuvitus

AHONPĀĀ NINA.....	62,68
GRÖNLUND JUKKA. .64, 109,119,127 151,174,188,206,209,213,220,263	
HAKALA JOUKO.....	70
102,141,151,158,168,175,205,231	
LEO KARLSONIN KUVA-ARKISTO. .6 10,12,26,79,80,176,178	
KLEMOLA HANNU & KOMI JARMO.....	161
LAHTONEN HANNU.....	100,115
LEHTO HENRY.....	226
LEHTONEN JOUKO.....	103
MAGNUSSON AARNO... 233,234,235	
MULTALA VESA.....	26,147
NORMAJA JYRKI.....	192
PAHTAMAA TUUKKA.....	69,75,169
RAUTSALA PEKKA.....	171,227,264
SALONEN KARI.....	181
RYTKÖNEN SEPPO.....	258
VALTA MATTI.....	49,57,113

Vesilintujen esiintyminen Rymättylān Aaslalla loka-maaliskuussa

Lennart Saari

Vesilintuhavainnoja on Aaslalta kylmältä kau-
delta (loka-maaliskuussa) muistiinmerkittyi-
nā talvikaudelta 1963/64 lähtien. Järjestelmā-
listā havainnointia on ollut vuodesta 1975.
Kirjoituksessani keskityn kāsitlemāān vuo-
sina 1975—84, varsinaisen tutkimusjakson ai-
kana, tehtyjā vesilintuhavainnoja. Ennen var-
sinaista tutkimusjaksoa tehdyistä havainnois-
ta on otettu mukaan joitakin mielenkiintois-
impia. Joitakin havainnoja vuoden 1985 alus-
ta on myös kelpuutettu mukaan.

Varsinaisen tutkimusjakson aikana kaikki
havaitut vesilinnut merkittiin päivittāin muis-
tiin. Vesilinnuiksi luettiin sorsalintujen lisäksi
kuikkalinnut, uikut, rantakanat ja ruokkilin-
nut. Aineistoa kāsitellessā on kunakin pāi-
vāmārānā havaitut vesilinnut laskettu yhteen
ja nāin saatu summa jaettu havaintopāivien
(yhtā poikkeusta lukuunottamatta vāhintāā
tunnin maastokäynti) luvulla. Jokainen kuu-
kausi on jaettu kuuteen, yleensā viiden vuo-
rokauden, jaksoon. Kultakin viiden vuorokau-
den jaksolta on laskettu keskiarvo ja hajonta
(S.E.) kunkin pāivāmārān keskiarvoista. Men-
etelmāā on jo sovellettu Aaslalla loka-
maaliskuussa tehtyihin kahlaajahavainnoihin
(ks. SAARI 1985).

Kāytetty menetelmä antaa mielestāni yleensā
luotettavan kuvan eri lajien esiintymisestä
kylmān kauden aikana. Tosin alkuvuosi 1975
poikkesi selvästi tutkimusjakson muista vuo-
sista siinā, ettā kunnon jāāpeitettā ei muodos-
tunut koko talven aikana. Jotkut vesilintula-
jit viihtyivātkin Aaslalla koko talven. Koska
mainittu talvi oli ainoa lajissaan, merkitsee tām-
sittā, ettā joidenkin viisivuorokautisjakso-
jen kaikki havainnot ovat kyseiseltā talvelta ja

vastaavasti ettā jonkun lajin puuttuminen jol-
takin viisivuorokautisjaksolta johtuukin pois-
saolostani Aaslalta ko. jaksolla sinā talvena.
Selvimmin tāmā kāy ilmi nokikanan tapauk-
sessa, jossa nokikanattomat jaksot johtuvat
poissaolostani Aaslalla, eikā siitā ettā itse lin-
nut olisivat poistuneet maisemista. Mikālī ai-
neistoa tarkastellaan puolen kuukauden jak-
soissa tällaiset sattumanvaraiset tekijät menet-
tävät merkitystään.

Osa Aaslan joulu- ja tammikuun vesilintu-
havainnoista on julkaistu muissa yhteyksissä
(ks. SAARI 1983, 1984). Näissä julkaisuissa
pāāpaine oli vuosien välisissä eroissa, tāsā jul-
kaisussa kāsitellessā eroja kylmān kauden si-
sällä.

Tulokset

Tulokset esitetään taulukon muodossa ja tu-
loksia tarkastellaan lajeittāin. Taulukossa 1 kās-
itellään kyhmyjoutsenen, sinisorsan, tukka-
sotkan, telkän, isokoskelon ja nokikanan esiin-
tymistä Aaslalla viiden pāivān jaksossa loka-
kuusta marraskuuhun varsinaisen tutkimus-
jakson aikana. Taulukossa 2 kāsitellään har-
valukuisten talvenkärkkyjien esiintymistä Aas-
lalla loka-marraskuussa 1975—84. Lajit ovat
silkkiiukku, joutsen, haapana, tavi, punasot-
ka, lapasotka, alli, pilkkasipi, mustalintu,
haahka, tukkakoskelo ja uivelo. Näiden lajien
kohdalta havainnot varsinaisilta talvikuukau-
silta on lueteltu tekstissä. Taulukossa 3 esite-
tään lokakuussa vuosina 1975—84 havaittu-
jen vesilintujen yhteismārāt (yksilövuorokau-
sina) sekā lintujen mārāā retkipāivāā kohti.
Minulle ilmoitettuja yksilöityjā havainnoja
muilta kuin retkipāiviltā on mukana yhteis-

summissa, mutta ei luvuissa yksilöä/retkipäivä. Sen sijaan minulle retkipäiviltä ilmoitetut havainnot ovat vm. luvussa mukana. Käsitellyt lajit ovat samat kuin taulukossa 1—2.

Taulukossa 4—8 käsitellään samoin marrasmaaliskuussa havaittuja vesilintuja.

Taulukoissa käsitellyt lajeja harvinaisemat tai oikullisemmin esiintyvät lajit käsitellään lajeittaisessa katsauksessa.

Taulukossa 9 esitetään viimeiset syyshavainnot kymmenen vesilintulajin osalta vuosina 1975—84. Parin lajin osalta on mukana myös viimeiset havainnot vuodelta 1974. Käsitellyt lajit ovat silkkiuikku, joutsen, haapana, tavi, punasotka, pilkkasiipi, mustalintu, haahka, tukkakoskelo ja uivelo. Ennen lokakuun alkua tehtyjä ”viimeisiä” havaintoja ei sukeltajasorsilla punasotkaa ja haahkaa lukuunottamatta ole huomioitu. Tämä johtuu lajien vähälukuisuudesta syksyllä ja siitä että tällaiset havainnot tuskin kuvastavat muuttoa kovin luotettavasti. Taulukkoon 9 ei myöskään ole kelpuutettu havaintoja varsinaisilta talvi-kuukausilta. Muiden lajien osalta viimeiset havainnot löytyvät lajeittaisesta katsauksesta.

Lajeittainen katsaus

KUIKKA (*Gavia arctica*/sp.) Satunnainen. Tutkimusjakson ainoat Gaviat: 12.11.1979 2 todennäköistä kuikkaa paikallisina. Ennen tutkimusjaksoa havaittiin 5.10.1974 4 muuttavaa kuikkalintua. Syksyn muuttoreitit eivät ilmeisesti sivua Aaslaa, eikä talvisin kuikkahavaintoja ole tehty.

SILKKIUIKKU (*Podiceps cristatus*) Runsas vielä lokakuun alkupäivinä, enimmillään havaittu 62 uikkua 4.10.1983. Yksilömäärät vähenevät tasaisesti koko lokakuun ajan. Marraskuun alussa havaittujen uikkujen määrät laskevat keskimäärin alle yksilöön päivässä. Marraskuun toiselta kolmannekselta lähtien silkkiuikku on vähälukuinen.

Viimeiset silkkiuikut, poislukien joulutammikuun havainnot, on nähty keskimäärin 9.11. Vuosina 1975—77 viimeiset yksilöt havaittiin lokakuussa, tämän jälkeen syksyn myöhäisimmät todettiin marraskuussa.

Lokakuussa havaittujen silkkiuikkujen määrät olivat vuosina 1975—78 keskimäärin kolmanneksen (vaihteluväli 1.1.—2.4. yks./pv.) vuosien 1979—84 lukumääristä (vaihteluväli 5.0.—6.4 yks./pv.).

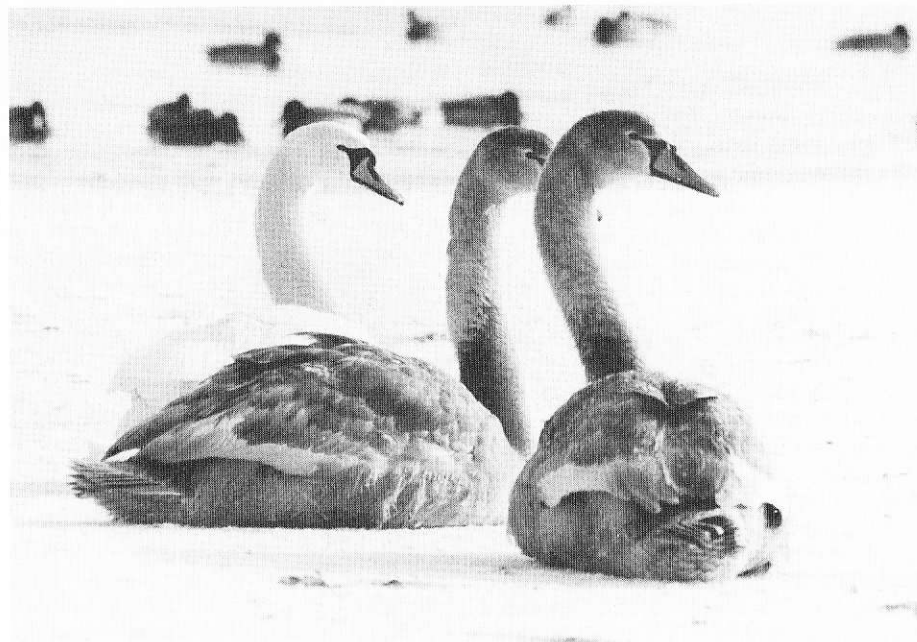
Ravinnon saatavuus loppusyksystä on mahdollisesti parantunut. Silkkiuikun pääravintona ovat kalat. Silakkaparvien lisääntynyt liikehdintä Aaslan lähivesillä näihin aikoihin on eräs ajateltavissa oleva selitys, joskin toistaiseksi lähinnä arvaus. Vallalla oleva käsitys Rymättylässä on, että silakat ovat talveksi alkaneet hakeutua mataliin salmiin ja lahdenpoukamisiin, joissa kalaa voi olla uskomattomia määriä (parhaimmillaan on yhdestä nuottaluomasta saatu kerralla pitkälti yli 200 000 kg silakkaa!). Harmaalokin ja isokoskelon runsastuminen samoihin aikoihin viittaa myös parantuneeseen ravinnonsaantiin.

Talvikuukausina on Aasalla todettu vähintään viisi silkkiuikkua: 23.—24.12.1971 1, 10.12.1975—14.1.1976 1 juv, 5.12.1978 1, 12.12.1983 1, 15.—29.12.1984 1.

HÄRKÄLINTU (*Podiceps griseigena*) Lajista ei ole varmistettuja havaintoja. Määrittämätön uikku (silkkiuikku/härkälintu) todettiin 17.10.1976.

MERIMETSO (*Phalacrocorax carbo*) Aasalla erittäin harvinainen loka-maaliskuussa. Ainoa havainto 6.10.1983 1 yksilö. Aaslan lähivesiltä on kolme lisähavaintoa: Rymättylä Sattensalmi vuodenvaihte 1980/81 1 yks. (tiemichet), Rymättylä Kirveenrauma n. 10.2.1985 1 yks./2 pv. (monet), Nauvo pohjoispuoli 3.—4.1981 2 yks. (Kaj Saari).

KYHMYJOUTSEN (*Cygnus olor*) Kyhmyjoutsen vakiinnutti asemansa Aaslan talvilinnustossa viime vuosikymmenen puolivälissä. Ensimmäinen talvihavainto tehtiin 2.2.1974 3 yks. (Keijo Saari). Tammikuun ensimmäiset todettiin 5.1.1975 (6 ad muuttavina) ja joulukuun ensimmäiset puolestaan 16.12.1976 (11 yks.). Jotkut muutkin talvilinnut ovat tällä tavoin vakiinnuttaneet asemansa Aasalla, ts. että ensimmäinen talvihavainto on tehty helmikuussa.

Katse kofti ruokkijaan päin! Kuvannut: Mikko Tamminen

Kyhmyjoutsenet viiptyvät yleensä meren jäätymiseen asti ja jotkut yksilöt menehtyvätkin jäihin. Joitakin ylilentäviä voi tosin Aasalla havaita senkin jälkeen kun meri on umpijäässä. Suurimmat kyhmyjoutsenmäärät on todettu marraskuun ensimmäisellä jaksolla, joskin havaittujen kyhmyjoutsenten määrät vaihtelevat lokakuusta tammikuuhun melko satunnaisesti. Sattumastako johtuu, että laji on vähälukuinen marras-joulukuun vaihteessa? Tammikuun viimeiseltä jaksolta alkaen määrät ovat hyvin pieniä aina maaliskuun lopulle saakka, jolloin kevätmuutto on pääsemässä vauhtiin. Tosin tammikuun lopun vähäinen kyhmyjoutsenmäärä johtuu ainakin osittain sattumasta. En retkeilyt Aasalla tammikuun viimeisinä päivinä vuonna 1983, jolloin siellä ilmoituksen mukaan havaittiin ”usea yksilö muutamana päivänä”. Tällaiset yksilöimättömät havainnot eivät ole mukana summissa. Yksilöidyt maallikkohavainnot, joita joutsenlajeista hanhien lisäksi tuleekin suhteellisesti eniten tietooni, on sen sijaan huo-

mioitu. Kyhmyjoutsenen summiin sisältyvätkin ne lajilleen määrittämättömät joutsenet, joita ei mistään erityisestä syystä epäillä laulujoutseniksi.

Syksyn viimeiset ja kevään ensimmäiset kyhmyjoutsenet luettelaa alla. Mukaan on kelpuutettu sekä Aaslan että lähiympäristön ensimmäiset ja viimeiset yksilöt (Aaslan ulkopuoliset havainnot ovat sulkeissa):

Talvi	Vuimeinen	Ensimmäinen	Huom.
1974/75	5.1.	— (2.3.)	
1975/76	22.10.	15.3. (4.3.)	
1976/77	4.1.	8.3	
1977/78	5.1.	11.3. (5.3.)	
1978/79	14.11. (6.1.)	6.4. (27.3.)	Talvimuuttoa 14.2
1979/80	16.1. (5.2.)	24.3.	
1980/81	17.2.	16.3	
1981/82	15.1.	16.3. (14.3.)	
1982/83	24.2.	21.3.	
1983/84	10.2.	6.3.	
1984/85	16.1.	5.3.	

Mainittakoon vielä maallikkohavainto suuresta talviparvesta Aaslan ulkopuolella: yli 100 lajilleen määrittämätöntä joutsenta Röölässä joulukuun alussa 1983.

JOUTSEN (*Cygnus cygnus*) Suomen kansallislintu nähdään etupäässä loka-marraskuussa. Lokakuulta on havaintoja 85 yksilöstä (sisältäen 7 todennäköistä laulujoutsenta 30.10.1975). Marraskuun summa (45, joista 7 todennäköistä 2.11.1975) on runsaat puolet tästä. Tutkimusjakson alkupuolisella joutsen oli runsaslukuisempi kuin loppupuolella: määrät 98 ja 32 yksilöä. Mahdollista on, että tutkimusjakson loppupuolella jotkut maallikoiden ilmoittamat lajilleen määrittämättömät joutsenet ovat olleet laulujoutsenia, mutta tämäkään ei pysty selittämään näin suurta eroa.

Talvella joutsenia on todettu seuraavasti: Joulukuussa 9.12.1975 2 ad 2 juv; 7.12.1979 2 ad, 10.12.1982 6 ad sekä äänihavainto todennäköisestä joutsenesta 5.12.1984 (maallikot). Tammikuussa 16.1.1976 4 yks. Helmikuussa 14.2.1975 2 yks. (Keijo Saari). Maaliskuussa todettu kolmesti: 4 yks. 27.3.1975 sekä Keijo Saaren 13.3.1973 ja 8.3.1977 havaitsemat linnut.

Loka-marraskuussa joutsenet on todettu 7.10.—27.11. välisenä aikana. Syksyn viimeiset on havaittu keskimäärin 5.11.

PIKKUJOUTSEN (*Cygnus columbianus*) Pikkujoutsenista ei ole paljon kerrottavaa. Talvikautena havaittu kahdesti: 14.1.1978 1 juv, 7.12.1979 2 ad.

MERIHANHI (*Anser anser*) Merihanhia tai lajiksi epäiltyjä hanhia on nähty ainoastaan maaliskuussa. Ainoa varmistettu havainto Aaslalla tehtiin 25.3.1977 4 yks. Todennäköisiä merihanhia havaittiin 25.3.1973 ja 30.3.1981 2 yks. (Keijo Saari). Vuonna 1981 ilmoitettiin lisäksi Rymättylän Pakinaisista kaksi todennäköistä merihanhihavaintoa: 27.3. 2 ja 31.3. 3 yks.

METSÄHANHI (*Anser fabalis*) Syksyn hanhet käsitellään tämän nimikkeen alla, joskin joi-

nakin vuosina joukossa lienee muuttanut myös **tundrahamia** (*Anser albifrons*). Valtaosa havainnoista on tehty lokakuussa, mutta kerran myös marraskuussa. Suuri osa havainnoista on maallikoiden tekemiä. Kaikki havainnot (*Anser* sp. ellei muuten mainita):

1974: 6.10. 2 yks. (Ans fab), n. 6.—10.10. n1200 + n200 + n300 + n500 (Hannu Laakso).

1975: 1.10. 9 yks. (Ans fab) + n20 (*Anser* sp.), 5.10. n150 (*Anser/Branta*) (Solveig & Brita Saari).

1979: 1.10. n30 + n20 (Olavi Saarenkallio, Hannu Laakso), n. 2.10. 1 (Olavi Saarenkallio).

1981: 3.10. 2, 10.10. 12 (*Ans fab*), 25.10. 2, 1.11. useita kymmeniä (Pirkko & Teuvo Blomqvist).

1982: 8.10. 75, 9.10. 30—50 (Asko Vehmanen).

Aaslan lähiympäristössä on lisäksi todettu hanhia kahdesti lokakuussa:

1976: 17.10. 1 (*Anser* sp.?) Nauvon pohjoispuolella.

1977: 9.10. 200 (*Anser/Branta*) Rymättylä Airismaa (Hannu Laakso).

KANADANHANHI (*Branta canadensis*) Määritetty ainoastaan kerran Aaslalla loka-maaliskuussa: 8.12.1980 1 yks. Lähiyvesillä todettiin 2 yks. Rymättylän Kirveenraumalla 20.3.1984. Aaslalta lisäksi havainto todennäköisistä kanadanhanhista 16.10.1981 28 muuttavaa (Jouni Saarinen). Havaintoon sisältyy **valkoposkihanhen** (*Branta leucopsis*) mahdollisuus.

SINISORSA (*Anas platyrhynchos*) Sinisorsa on kylmän kauden runsaslukuisin puolisukeltajasorsa. Sinisorsa tosin sukkeltelee melko yleisesti Aaslalla kylmän kauden aikana, mikä suuresti lisää saatavilla olevan ravinnon määrää. Kohtuullisen runsas sinisorsa on joulukuun puoliväliin asti, jolloin tapahtuu selväläinen pudotus lukumäärissä. Ensimmäinen sinisorsaton jakso on tammikuun lopussa. Maaliskuun lopulla alkavat sinisorsamäärät jälleen kasvaa. Hyviä sinisorsasyksyjä olivat vuodet 1975, -82 ja -83. Leutona talvena 1974/75 tammikuulta on vain yksi havainto, sen sijaan helmi-maaliskuun luvut olivat tutkimusjakson

korkeimmat. Sinä keväänä sinisorsa vakiintui 23.2. lähtien.

Viimeiset syysmuuttajat ja ensimmäiset kevämuuttajat on todettu seuraavasti (Aaslan ulkopuoliset havainnot suluissa):

Talvi	Viimeinen	Ensimmäinen	Huom.
1974/75	4.2.	23.2.	
1975/76	13.1. (17.1.)	31.3.	
1976/77	6.1.	18.3.	
1977/78	5.1.	10.3.	
1978/79	22.12.	27.3.	
1979/80	18.1.	2.4.	
1980/81	20.1.	23.3.	
1981/82	2.1. (9.1.)	21.3.	
1982/83	8.2.	18.3.	
1983/84	8.2.	1.4.	
1984/85	19.1.	5.4. (28.3.)	

ilmoitettu havainto n. 15.1. (talvimuuttoa?)

JOUHISORSA (*Anas acuta*) Jouhisorsa ei viihdy Aaslan syksysisissä maisemissa. Havaintoja vain kahdelta syksyltä: 6.10.1979 2 yks., 21.10.—3.11.1973 1 naaras (kolmasti lokakuussa, kerran marraskuussa).

HAAPANANA (*Anas penelope*) Haapanoita havaitaan melko usein vielä lokakuussa, yhteensä 82 yks. Marraskuussa havaintoja ainoastaan 7 yksilöstä. Eniten haapanoita on todettu lokakuun puolivälissä, mutta tämä johtuu ensisijaisesti kahdesta suuresta päiväsummasta vuonna 1975 (15.10. 20 ja 16.10. 15 yks.), muina päivinä havaittu enimmillään 6 yksilöä. Ylivoimaisesti runsain haapanana oli vuonna 1975. Haapanat häviävät Aaslan maisemista keskimäärin 20.10. Ainoa talvihavainto: 1.12.1982 koiras.

TAVI (*Anas crecca*) Tavi on kutakuinkin säännöllinen vielä lokakuussa (49 yks.). Marraskuussa laji on vähälukuisempi (24 yks.). Marraskuun korkeahko arvo johtuu tutkimusjakson suurimmasta päiväsummasta 17 yks. 3.11.1981. Marraskuun ensimmäisen kolmanneksen jälkeen ei tavista ole tehty syyshavaintoja. Viimeiset syksyllä on todettu keskimäärin 17.10.

Talvihavaintoja on luultavasti kahdesta eri yksilöstä: lentokykyinen naaras 1.12.1982 ja siipiviollinen naaras 5. ja 8.1.1983.

PUNASOTKA (*Aythya ferina*) Lokakuussa on punasotkia todettu 52 yks., eniten kuun alkukolmanneksella. Keskimääräinen lähtöaika on 11.10., ääriarvot 22.9.—27.10. Lokakuun määrät olivat tutkimusjakson loppupuolisella hieman alkupuolisempaa korkeammat. Marraskuulta epävarma havainto 4.11.1966 (3 yks.). Nähty lisäksi kahtena talvena tammikuussa: 1.1.1982 koiras ja 11.—14.1.1983 enimmillään 2 koirasta.

TUKKASOTKA (*Aythya fuligula*) Tukkasotka kuuluu kuuden valitun talvilajin joukkoon. Syksyllä lukumäärät ovat huipussaan lokakuun loppupuolella, marraskuun puolivälissä lähtien määrät ovat kutakuinkin talvisella tasolla. Viimeiset viivyttelijät on nähty 2.2.1975 (2) ja 2.2.1983. Vuosittaiset havaintomäärät vaihtelevat suuresti loka-marraskuussa. Lokakuun ääriarvot olivat 5.1 (1977) ja 92.8 (1983), marraskuun vastaavat 0.3 (1977) ja 49.0 (1980) tukkasotkaa/retkipäivä. Erityisen runsas tukkasotka oli talvina 1982/83—84/85. Tutkimusjakson aikana ei tukkasotkaa havaittu Aaslalla helmikuun ensimmäisen ja maaliskuun viimeisen jakson välillä. Tutkimusjakson varhaisimmat muuttajat havaittiin 28.—31.3.1975, päivittäin 3—6 yks.

Aaslan ulkopuolelta on havainto todennäköisestä tukkasotkasta Kirveenraumalla 20.2.1979, tutkimuskauden ulkopuolella Aaslalla on havainto koirasta 27.2.—6.3.1985. Varhainen kevähavainto on myös 29.3.1973 (Keijo Saari).

Syksyn viimeiset tukkasotkat on todettu seuraavasti:

Talvi	Viimeinen	Ensimmäinen	Huom.
1974/75	2.2.		
1975/76	22.12.		
1976/77	16.12.		
1977/78	19.11.		
1978/79	16.11.		
1979/80	14.1.		
1980/81	12.12.		
1981/82	1.1.		
1982/83	2.2.		
1983/84	8.1.		
1984/85	29.12.		

LAPASOTKA (*Aythya marila*) Harvinainen syysvieras. Lokakuulta vain viisi nähtyä 14.—29.10.1975 (neljästi naaraspukuinen, kerran koiras). Marraskuulta neljä havaintoa naaraspukuisista linnuista: 6.11.1975 (3), 8.11.1975 (1), 16.11.1982 (3) ja 1.11.1983 (1). Talvihavaintoja joului-, tammi- ja maaliskuulta: 12.12.1981, 17.12.1982, 28.12.1984, 5.1.1964 (3), 3.1.1983, 11.1.1983 ja 1.3.1975.

PILKKASIPI (*Melanitta fusca*) Harvalukuinen Aaslalla loka—marraskuussa. Tutkimusjakson aikana lokakuussa havaintoja viideltä vuodelta (yht. 22 yks.), painopiste kuun ensimmäisellä kolmanneksella. Marraskuun ainoat 13.11.1975 (5). Satunnainen talvella: 28.12.1975—14.1.1976 enimmillään pari (koiras alkaen 28.12. ja naaras alkaen 5.1.) sekä 15.12.1984 naaras.

Aiemmin ilmeisesti runsaslukuisempi syksyisin, sillä Ismo Lahtonen havaitsi vähäisellä retkeilyllä vuonna 1963 parin 20.10. ja 4 yks. 2.11.1963.

MUSTALINTU (*Melanitta nigra*) Tutkimuskaudella vähälukuinen syksyllä 16.10.—14.11. välisenä aikana, todettiin 23, marraskuussa 11 ”yksilöä”. Ainoa talvihavainto: 12.12.1983 naaraspukuinen.

Ennen tutkimuskautta havaittu 2.11.1963 3 yks. (Ismo Lahtonen). Nauvon puolella Aaslan lähituntumassa mustalintu on jo runsaslukuisempi.

ALLIHAAHKA (*Polysticta stelleri*) Harvainen talvivieras josta on kaksi havaintoa tiedoksani: 12.—14.1.1976 1 naaraspukuinen, 2.12.1982 1 naaraspukuinen.

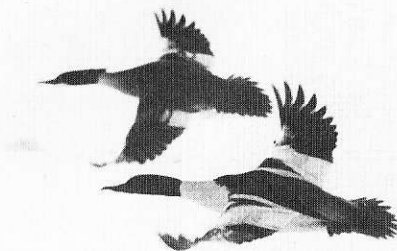
HAAHKA (*Somateria mollissima*) Melko yleinen vielä lokakuun ensimmäisellä kolmanneksella. Lokakuulta on havainnot 258 haahkasta, marraskuulta 41 yksilöstä. Marraskuun puolenvälin jälkeen haahka on harvinainen. Vuotuiset erot syksyisissä määrissä ovat huomattavat; kaikista haahkahavainnoista noin kaksi kolmannekselta on vuodelta 1983. Vuotta aiemmin ei ensimmäistäkään haahkaa havaittu loka—marraskuussa.

Talvihavainnot ovat seuraavat: 13.—21.1.1976 1 naaras, 7.12.1980 1 todennäköinen haahka, 1.12.1983 1 nuori, 5.—28.12.1984 1 nuori.

Varhaisimmat keväthavainnot on tehty 24.3.1973 ja 31.3.1974 (Keijo Saari) sekä yhteensä 72 haahkaa alkaen 23.3.1975.

ALLI (*Clangula byemalis*) Aaslalla tosi vähälukuinen syksyllä. Varsinaiselta tutkimusjaksolta lokakuulta vain 26 yksilöä, marraskuulta 16. Heti laivaväylän toisella puolella Nauvossa huomattavasti runsaslukuisempi; esim. 10.11.1979 126 yks. lyhyellä veneretkellä! Aaslan havainnot lokakuun toiselta kolmannekselta alkaen, Nauvosta jo kuun alusta. Havaittu ennen varsinaista tutkimuskautta kahdesti syksyllä 2.11.1963 5 (Ismo Lahtonen) ja 3.11.1966. Tutkimuskaudella ”syksyn viimeiset” 17.11.1976 ja 11.11.1980, muina vuosina katso talvihavaintoja!

Syksyn vähälukuisuuteen nähden melko runsas talvikuukausina: 26.1.1967 1, 3.3.1970 1, 00.1.1974 epävarma havainto, 3.12.1975—14.1.1976 1—2 (alk. 3.12.; 2 yks. alk. 11.1.), 2.—15.1.1980 1, 11.1.1983 1 koiras, 15.12.1984 2 (4?) naarasta, 15.2.—8.3.1985 1 naaras. Vm. lintu mahdollisesti sama kuin Rymättylän Kirveenraumalla 28.—29.3.1985 nähty naaras.

Kotovesien vaihto; sula jäbmettyi jääbän.
Kuvannut: Jouko Hakala

Taulukko 3. Lokakuussa havaitut vesilinnut (taulukossa 1—2 käsitellyt lajit) vuosittain eriteltyinä tutkimusjakson 1975—84 aikana. Muut lajit käsitelty tekstissä. Vuosiluvun alla oleva luku osoittaa retkipäivien lukumäärän. Taulukossa on ilmoitettu kaikki havaitut yksilöt, suluissa linnut/retkipäivä. Havaittujen yksilöiden määriin on laskettu myös muiden ilmoittamat linnut muilta kuin retkipäiviltä, mutta näitä ei ole otettu lukuun linnut/retkipäivä.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
	21	15	16	23	18	17	21	24	26	24
Pod cri	50(2.4)	16(1.1)	26(1.6)	54(2.3)	90(5.0)	103(6.1)	107(5.1)	121(5.0)	162(6.2)	154(6.4)
Cyg olo	3(0.1)	32(2.1)	31(1.9)	61(2.7)	32(1.7)	67(3.4)	83(4.0)	46(1.9)	12(0.3)	37(1.5)
Cyg cyg	9(0.4)	27(1.8)	20(0.8)	10(0.3)	—	7(0.4)	—	—	11(0.4)	1(0.0)
Ana pla	675(32.1)	235(15.7)	147(9.2)	268(11.7)	295(16.3)	481(28.3)	290(13.8)	502(20.9)	1118(38.3)	768(32.0)
Ana pen	42(2.0)	8(0.5)	—	5(0.2)	—	2(0.1)	4(0.2)	15(0.6)	—	6(0.3)
Ana cre	9(0.4)	—	1(0.1)	4(0.2)	—	2(0.1)	11(0.5)	13(0.5)	7(0.3)	2(0.1)
Ayt ful	575(27.4)	257(17.1)	82(5.1)	243(10.6)	851(47.3)	1463(86.1)	560(26.7)	871(36.3)	2414(92.8)	1042(43.4)
Ayt fer	3(0.1)	—	—	5(0.2)	—	5(0.3)	19(0.9)	12(0.5)	7(0.3)	1(0.0)
Ayt mar	5(0.2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buc cla	1028(49.0)	199(13.3)	366(22.9)	642(27.7)	732(40.7)	529(31.1)	533(25.4)	538(22.4)	919(35.3)	963(40.1)
Cla hye	1(0.0)	11(0.7)	—	—	—	3(0.2)	—	8(0.3)	—	3(0.1)
Mel fus	4(0.2)	2(0.1)	—	3(0.1)	11(0.6)	—	—	—	—	2(0.1)
Mel nig	—	—	—	—	—	—	2(0.1)	—	5(0.2)	16(0.7)
Som mol	13(0.6)	28(1.9)	5(0.3)	7(0.3)	25(1.4)	9(0.5)	2(0.1)	—	141(5.4)	28(1.2)
Mer mer	64(3.0)	59(3.9)	156(9.8)	321(14.0)	143(7.9)	117(6.9)	67(3.2)	346(14.4)	239(9.2)	103(4.3)
Mer ser	—	—	—	—	4(0.2)	5(0.3)	—	—	—	—
Mer alb	4(0.2)	—	2(0.1)	—	—	—	—	9(0.4)	1(0.0)	1(0.0)
Ful atr	1648(78.5)	503(33.5)	473(29.6)	208(9.0)	5(0.3)	281(16.5)	223(10.6)	708(29.5)	306(11.8)	423(17.6)

Taulukko 4. Marraskuussa havaitut vesilinnut vuosittain eriteltyinä. Retkipäivät vuosiluvun alla. Selitykset kuten taulukossa 3.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
	15	20	15	16	22	23	20	22	24	22
Pod cri	—	—	—	3(0.2)	1(0.0)	9(0.4)	5(0.3)	8(0.4)	7(0.3)	5(0.2)
Cyg olo	—	95(4.8)	13(0.9)	20(1.3)	55(2.2)	52(1.6)	17(0.7)	45(2.0)	71(3.0)	42(1.9)
Cyg cyg	7(0.5)	23(1.2)	2(0.1)	—	—	6(0.3)	7(0.2)	—	—	—
Ana pla	448(28.8)	265(11.0)	353(23.5)	167(10.4)	312(14.2)	245(10.7)	358(17.9)	784(35.6)	1171(48.8)	367(16.9)
Ana pen	—	—	—	—	2(0.1)	—	4(0.2)	1(0.0)	—	—
Ana cre	—	—	—	—	—	—	20(1.0)	—	2(0.1)	2(0.1)
Ayt ful	127(7.8)	39(2.0)	4(0.3)	129(8.1)	113(5.1)	1126(49.0)	135(6.8)	75(3.4)	892(37.2)	262(11.9)
Ayt mar	4(0.3)	—	—	—	—	—	—	3(0.1)	1(0.0)	—
Buc cla	450(29.9)	267(13.4)	106(7.1)	135(8.4)	700(31.8)	419(18.2)	293(14.7)	538(24.5)	645(26.9)	444(20.9)
Cla hye	5(0.3)	10(0.5)	—	—	—	1(0.0)	—	—	—	—
Mel fus	5(0.3)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mel nig	2(0.1)	—	1(0.1)	—	—	—	—	—	8(0.3)	—
Som mol	5(0.3)	3(0.2)	2(0.1)	—	—	—	—	—	30(1.3)	1(0.0)
Mer mer	215(14.3)	327(16.4)	358(23.9)	876(54.8)	815(37.0)	528(23.0)	403(20.2)	368(16.7)	2090(66.3)	764(34.7)
Mer ser	—	—	—	—	—	1(0.0)	—	—	—	—
Mer alb	9(0.6)	—	—	—	1(0.0)	—	—	—	—	—
Ful atr	1938(129.2)	247(12.4)	46(3.1)	2122(132.6)	6(0.3)	7(0.3)	24(1.2)	158(7.2)	1117(46.5)	75(3.4)

TELKKÄ (*Bucephala clangula*) Kuuluu talviiseen perusvesilinnustoon. Syksyiset määrät tasanaisempia kuin tukkasotkalla. Lokakuussa ääriarvot 13.3 (1976) ja 49.0 (1975) yksilöä/ret-

kipäivä, marraskuussa vastaavasti 7.1 (1977) ja 31.8 (1979). Jonkinlainen muuttohiippu lokakuun viimeisen ja marraskuun ensimmäisen kolmanneksen aikana. Suhteellisen run-

sas vielä marraskuun puolivälissä, mutta kuun loppupuolella määrät selvästi pudonneet. Varsin vähälukuinen joulukuun puolestavälistä tammikuun puoleenväliin. Tammikuun puolestavälistä helmikuun puoleenväliin vain yksi havainto (2.2.1983). Talvimuutosta lienee kysymys Häämäjärven salmelle 17.2.1976 ja Rymättylän Kirveenraumalle noin 15.2.1979 saapuneiden naaraiden kohdalla. Kirveenraumalla nähtiin lisäksi koiras 24.2.1979 (Gustafsson & Peltola 1980). Maaliskuun lopulla muutto tuntuu alkavan todenteolla. Erityisen runsas telkkä tuntui olevan maaliskuussa 1975 (331 yks.) ja 1983 (172 yks.).

”Syksyn viimeiset” ja ”Kevään ensimmäiset” telkät on todettu seuraavasti (Aaslan ulkopuoliset havainnot suluissa):

Talvi	Viimeinen	Ensimmäinen	Huom.
1974/75	9.1.	25.2.	
1975/76	11.1.	8.3.	talvimuuttoa 17.2.
1976/77	7.1.	13.3.	
1977/78	21.11.	30.3.	
1978/79	20.12.	6.4.	talvimuuttoa n. 15.2.
1979/80	19.12.	1.4.	
1980/81	4.1.	23.3.	
1981/82	16.12.	28.3.	
1982/83	2.2.	23.3.	
1983/84	12.12.	30.3.	
1984/85	3.1.	12.3.	

Taulukko 5. Joulukuussa havaitut vesilinnut vuosittain eriteltyinä. Suluissa oleva viiva merkitsee sitä, että lajia ei ole tavattu retkipäivinä. Selitykset kuten taulukossa 3.

	1975 23	1976 16	1977 18	1978 19	1979 23	1980 20	1981 27	1982 27	1983 31	1984 30
Pod cri	3(0.1)	—	—	1(0.1)	—	—	—	—	1(0.0)	6(0.2)
Cyg olo	—	27(1.7)	11(0.6)	—	28(1.2)	23(1.0)	14(0.5)	43(1.3)	119(3.5)	67(2.2)
Cyg cyg	4(0.2)	—	—	—	2(0.1)	—	—	6(0.2)	—	1?(0.0)
Ana pla	209(9.1)	—	17(0.9)	135(7.1)	91(4.0)	45(2.3)	52(1.9)	471(17.4)	138(4.6)	322(10.7)
Ana pen	—	—	—	—	—	—	—	1(0.0)	—	—
Ana cre	—	—	—	—	—	—	—	1(0.0)	—	—
Ayt ful	2(0.1)	1(0.1)	—	—	8(0.3)	1(0.1)	12(0.4)	373(13.8)	16(0.5)	80(2.7)
Ayt mar	—	—	—	—	—	—	1(0.0)	1(0.0)	—	1(0.0)
Buc cla	43(1.9)	3(0.2)	—	4(0.2)	14(0.6)	3(0.2)	23(0.9)	216(8.0)	4(0.1)	64(2.1)
Cla hye	8(0.3)	—	—	—	—	—	—	—	—	2(0.1)
Mel fus	1(0.0)	—	—	—	—	—	—	—	—	1(0.0)
Mel nig	—	—	—	—	—	—	—	—	1(0.0)	—
Som mol	—	—	—	—	—	1?(—)	—	1(0.0)	—	5(0.2)
Mer mer	682(29.7)	156(9.8)	225(12.5)	378(18.9)	683(29.7)	213(10.7)	289(10.7)	1484(55.0)	2618(84.5)	1333(44.4)
Mer ser	—	—	—	—	—	—	—	1(0.0)	1(0.0)	1(0.0)
Mer alb	—	—	—	—	—	—	—	—	1(0.0)	2(0.1)
Ful atr	9868(429.0)	1(0.1)	60(3.3)	415(21.8)	—	—	14(0.5)	53(2.0)	306(9.9)	68(2.3)

UIVELO (*Mergus albellus*) Syyskauden havainnot ajalta 12.10.—16.11., lokakuussa 17 ”yksilöä” ja marraskuun havainnot 6.—8.11.1975 3 yks. ja 16.11.1979 1. Eniten havaintoja syksyiltä 1975 ja 1982. Talvikaudelta kaksi havaintoa: 12.12.1983 (1) ja 14.12.1984 (2). Kaikki yksilöt olivat naaraspuukuisia.

TUKKAKOSKELO (*Mergus serrator*) Vähälukuinen lokakuun ensimmäisellä kolmanneksella, tämän jälkeen harvinainen. Lokakuun yhteismäärä 22 yksilöä. Marraskuun ainoa todettiin 8.11.1981. Kolmelta talvelta havaintoja joulukuussa: 5.12.1982 ja 5.12.1983 koiras ja 16.12.1984 naaras. Lopputalvella on havainnot tutkimusjakson ulkopuolelta: ilmoitettu 24.2.1970 (maallikkohavainto) ja 27.2.—5.3.1985 1 naaraspuukainen. Lisäksi Kirveenraumalla havainto naaraasta 24.2.1979 (Gustafsson & Peltola 1980).

ISOKOSKELO (*Mergus merganser*) Aaslan vakituisin talvivesilintu. Määrät nousevat suoraviivaisesti lokakuun alusta marraskuun alkuun, jonka jälkeen ne pysyvät kutakuinkin tasaisina tammikuun puoleenväliin. Huippu sattui joulukuun kolmannelle jaksolle. Tammikuun lopusta maaliskuun puoleenväliin isokoskelo on tasaisen vähälukuinen, maaliskuun

viimeisellä kolmanneksella alkavat yksilömäärät kasvaa. Mikäli meri ei kunnolla jäädy eivät isokoskelot muuta Aasalta lainkaan. Erityisen runsas isokoskelo oli joulukuussa 1982—84, jolta ajalta muutamia tarkemmin yksilömääntömiä suuria parvihavaintoja ei ole huomioitu kuten esim. 200—300 joulukuun alussa 1982 ja ”useita satoja” 19.12.1983.

Isokoskelon muutto on epämääräinen, viimeisiksi syysmuuttajiksi ja ensimmäisiksi kevätmuuttajiksi tulkitut yksilöt näkyvät seuraavasta asetelmasta. Aaslan ulkopuoliset havainnot sulkeissa.

Talvi	Viimeinen	Ensimmäinen	Huom.
1974/75	läpi talven	—	—
1975/76	21.1.	20.2. (19.2.)	—
1976/77	11.1.	22.2.	—
1977/78	19.1.	24.2.	—
1978/79	25.12.	n. 1.2.	—
1979/80	18.1.	6.2.	—
1980/81	9.2.	7.3. (5.3.)	—
1981/82	16.2. (21.2.)	8.3.	—
1982/83	7.2.	20.3.	—
1983/84	20.1.	9.2.	—
1984/85	6.1.	5.2.	—

Keskitalven aikoihin isokoskelot ovat jättäytyneet pois noin kuukauden verran.

LUHTAKANA (*Rallus aquaticus*) Tutkimusjakson ulkopuolelta kaksi marraskuusta havaintoa: pyhäinpäivä 1961 1 kuollut (Don Wikström ym.), 19.11.1973 1 juustu kiinni (Kaj Saari).

NOKIKANA (*Fulica atra*) Nokikana on vesilinnuista oikullisin esiintyjä. Ennen talvea 1974/75 ei ensimmäistäkään talvihavaintoa, seuraavana talvena huippu. Tämän jälkeen esiintyminen on ollut epäsäännöllisen säännöllistä. Syksyisetkin määrät vaihtelevat rajusti vuosittain:

Lokakuu	0.3 (1979)	—	78.5 (1975) yks./vrk.
Marraskuu	0.3 (1979—80)	—	132.6 (1978) -”-
Joulukuun puuttui (1979—80)	—	—	429.0 (1975) -”-
Tammikuun puuttui (5 vuotta)	—	—	183.8 (1976) -”-

Havaittu helmikuussa kolmena vuonna, enimmillään 18.8 yks./vrk. (1975). Maaliskuussa 1975 16.5 yks./vrk., muuten ainoastaan kaksi äänihavaintoa: 3.3.1978 (Hannu Laakso) ja 26.3.1981 (Kaj Saari). Taulukon 1 nokikanattomat kohdat helmi—maaliskuussa johtuvat havainnoitsijan poissaolosta kyseisinä jaksoina talvella 1975 eikä nokikanojen puuttumisesta. Vuonna 1975 oli maaliskuussa havaintojen painopiste kuun alkupuolella:

Taulukko 6. Tammikuussa havaitut vesilinnut vuosittain eriteltyinä. Selitykset kuten taulukoissa 3 ja 5. + Mukaan kelpuutettu yksi alle tunnin retkipäivä.

	1975 15	1976 31	1977 16+	1978 19	1979 21	1980 21	1981 23	1982 20	1983 23	1984 27
Pod cri	—	7(0.2)	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyg olo	6(0.4)	—	5(0.3)	9(0.5)	—	30(1.4)	21(0.9)	11(0.6)	81(3.1)	88(2.9)
Cyg cyg	—	4(0.1)	—	—	—	—	—	—	—	—
Ana pla	1(—)	33(1.1)	5(0.3)	4(0.2)	1(—)	139(6.6)	7(0.3)	3(0.2)	180(7.8)	90(3.3)
Ana cre	—	—	—	—	—	—	—	—	2(0.1)	—
Ayt ful	16(1.1)	—	—	—	—	1(0.0)	—	2(0.1)	343(14.9)	34(1.3)
Ayt fer	—	—	—	—	—	—	—	1(0.1)	5(0.2)	—
Ayt mar	—	—	—	—	—	—	—	—	2(0.1)	—
Buc cla	3(0.2)	5(0.2)	2(0.1)	—	—	—	9(0.4)	—	23(1.0)	—
Cla hye	—	11(0.4)	—	—	—	2(0.1)	—	—	1(0.0)	—
Mel fus	—	8(0.3)	—	—	—	—	—	—	—	—
Som mol	—	3(0.1)	—	—	—	—	—	—	—	—
Mer mer	118(7.9)	614(19.8)	284(17.8)	184(9.7)	—	443(21.1)	211(9.2)	43(2.2)	902(39.2)	675(25.0)
Ful atr	1102(73.5)	5698(183.8)	—	15(0.8)	—	—	—	—	146(6.3)	126(4.7)

Taulukko 7. Helmikuussa havaitut vesilinnut vuosittain eriteltyinä. Selitykset kuten taulukoissa 3 ja 5.

	1975 14	1976 14	1977 15	1978 19	1979 18	1980 21	1981 22	1982 21	1983 20	1984 17
Cyg olo	—	—	—	—	3(0.2)	—	3(0.1)	—	2(0.1)	1(0.1)
Cyg cyg	2(—)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ana pla	13(0.9)	—	—	—	—	—	—	—	3(0.1)	1(0.1)
Ayt ful	3(0.2)	—	—	—	—	—	—	—	1(0.1)	—
Buc cla	5(0.4)	5(0.4)	—	—	—	—	—	—	1(0.1)	—
Mer mer	216(15.4)	4(0.3)	3(0.1)	3(0.2)	35(1.7)	18(0.9)	46(2.1)	12(0.6)	34(1.7)	13(0.8)
Ful atr	363(18.8)	—	—	4(0.2)	—	—	—	—	11(0.6)	—

Taulukko 8. Maaliskuussa havaitut vesilinnut vuosittain eriteltyinä. Selitykset kuten taulukossa 3 ja 5.

	1975 19	1976 16	1977 20	1978 24	1979 21	1980 21	1981 24	1982 18	1983 26	1984 28
Cyg olo	—	6(0.1)	13(0.4)	5(0.2)	—	8(0.1)	29(1.1)	12(0.5)	9(0.3)	6(0.1)
Cyg cyg	4(0.2)	—	1(—)	—	—	—	—	—	—	—
Ana pla	119(6.3)	5(0.3)	23(1.2)	5(0.2)	2(0.1)	—	8(0.3)	8+1†(0.4)	16(0.6)	—
Ayt ful	17(0.9)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ayt mar	1(0.1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buc cla	331(17.4)	2(0.1)	11(0.6)	4(0.2)	—	—	3(0.1)	13(0.2)	172(6.6)	2(0.1)
Som mol	72(3.8)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mer mer	328(17.3)	6(0.4)	75(3.8)	57(2.4)	31(1.4)	58(2.3)	51(2.1)	25(1.4)	129(5.0)	45(1.6)
Ful atr	313(16.5)	—	—	10(0)	—	—	1(0.0)	—	—	—

Taulukko 9. Eräiden vesilintujen viimeinen havaintopäivä syksyllä eri vuosina. Havainnot varsinaisilta talvikuukausilta on jätetty pois. Pilkkasiivellä ja tukkakoskelolla ei ole huomioitu havaintoja, jotka on tehty ennen lokakuun alkua. + Cygnus sp; todennäköisesti laulujoutsenia.

	Pod ori	Cyg cyg	Ana pen	Ana cre	Ayt fer	Mel fus	Mel nig	Som mol	Mer ser	Mer alb
1974	—	3.11	—	—	—	—	—	5.10	—	—
1975	27.10	2.11+	29.10	21.10	27.10	13.11	14.11	13.11	—	8.11
1976	16.10	7.11	30.10	30.9	29.9	5.10	—	2.11	—	—
1977	20.10	19.11	22.9	13.10	22.9	—	12.11	2.11	—	19.10
1978	23.11	27.10	6.10	14.10	7.10	9.10	—	25.10	—	—
1979	12.11	—	28.11	28.9	28.9	6.10	—	4.10	1.10	16.11
1980	25.11	1.11	7.10	2.10	6.10	—	—	3.10	8.11	—
1981	6.11	27.11	7.11	8.11	19.10	—	20.10	1.10	—	—
1982	10.11	—	1.11	11.10	13.10	—	—	29.9	—	23.10
1983	9.11	24.10	27.9	9.11	24.10	—	4.11	30.11	19.10	22.10
1984	30.11	25.10	5.10	10.11	26.10	29.10	27.10	1.11	8.10	27.10
Keski-arvo	9.11	5.11	20.10	18.10	11.10	19.10	3.11	22.10	17.10	30.10
Mediaani	9-10.11	2.11	7-29.10	13-14.10	6-7.10	9.10	4.11	25.10	8-19.10	23-27.10

1.—9.3. enimmillään 149 nokikanaa; 22.—31.3. enimmillään 4 yks.! Talviparvet muuttivat luultavasti jo eteenpäin varhain maaliskuussa. Viimeiset syysmuuttajat nähtiin seuraavasti:

Talvi	Viimeinen	Ensimmäinen	Huom.
1974/75	läpi talven		
1975/76	21.1.		
1976/77	18.12.		
1977/78	7.2.		
1978/79	23.12.		
1979/80	6.11.		
1980/81	17.11.		
1981/82	15.12.		
1982/83	2.2.		
1983/84	8.1.		
1984/85	1.1.		

Maaliskuussa 1985 havaittu Kirveenraumalla noin 25.3. (Kaj Saari).

RUOKKI (*Alca torda*) ainoa, varsin yllättävä havainto, tehtiin 16.1.1984 1 juv. Etelälahdes-
sa myrskyn jälkeen.

RISKILÄ (*Cepphus grylle*) Aasalta ei havaintoja. Kirveenraumalla 1 talvipukuinen 30.—31.1.1985. Nauvon vesillä Aaslan lähituntumassa sen sijaan todettu kolmesti: 19.10.1975 (3), 17.10.1976 (1) ja 29.10.1978 (1).

Viitteet

GUSTAFSSON, E & PELTOLA, V. 1980: Lintutalvi 1978/1979. —Ukuli 11(1):4—11

SAARI, I. 1983: Aaslan talvilinnut, 1. osa: joulukuu. —Ukuli 14(3):24—44.

SAARI, I. 1984: Aaslan talvilinnut, 2. osa: tammikuu. —Ukuli 15(1):36—60.

SAARI, I. 1985: Kahlaajien esiintymisestä Rymättylän Aasalalla loka—maaliskuussa. —Ukuli 16(4):193—198.

Katsausten-tekosysteemi muuttuu!!

Syyskatsaus 1986 on TLY:n ensimmäinen uudella systeemillä tehtävä katsaus: enää ei koko taakka ole yhden kirjoittajan harteilla, vaan useat henkilöt kirjoittavat katsausta (kukin erikoistuu omaan alueeseensa). Näin päästään suurempaan asiantuntemukseen ja näin ollen myös parempiin katsauksiin, joita on miellyttävämpi lukea. Muutoksesta johtuen kaavakkeetkin muuttuvat. Nykyisen kevät/syyskaavakkeen tilalle tulevat samankaltaiset laput kuin Tringassakin. Näillä lapuilla ilmoitetaan havainnot yhdestä lajista tai suvusta, ei siis kaikista lajeista samalla kuponilla. Tarkempi informaatio seuraa uusien kuponkien valmistuttua. **Palauta nyt syyshavaintosi!**

AMANDA Trunsö

Nyt sinulla on mahdollisuus tulla kokemaan ulkosaa-
riston kevät muuttolintujen kera jo jättien läh-
dön aikoihin asuntolaiva Amandaan. Miellä on lämmitettävät majoitustilat 16 hengelle (4 × 2 hengen ja 2 × 4 hengen hytit), keittiö ja ruokasali yhteiskäytössä. Laivassa on myös vuokrattavana sauna ja suihkut. Kesällä meillä on myös kioskki.
Hinnat ovat edulliset!
Yhteysalus kulkee joka päivä paitsi perjantaina. Jos olet kiinnostunut, soita 926-49217 (varmimmin iltaisin)

TERVETULOA! Ulla ja Kim Nummelin
Trunsö
21650 Lillander

TLY:n pinnaralli 6.12.1986

Rauno Laine

Yhdistyksemme historian ensimmäisestä virallisesta talvipinnarallista muodostui melkoinen taistelu paitsi kilpakumppaneita myös säänhaltijoita vastaan. Kilpailijat taistelivat tiensä läpi raivoisan tuulen, lähes läpinäky-mättömän lumi- ja räntämyrskyn sekä maanteilla lainehtivan meriveden. Tapani Veistolan sanoja lainataksemme, sankarivainajilta kuitenkin onneksi vältyttiin. Kisan tuloksina mm. yksi ojaanajo, myrskyn rikkoma auton ovi, parin metrin päähän singahtanut peltikatto, tusinoittain maanteille kaatuneita puita jne. Kilpailijatkin joutuivat näitä puita raivaamaan, jotta matka voisi jatkua. Epäitsekästä autettiin myös ojaanajaneita autoja, vaikka monta kallista minuuttia tuhraantuikin.

Muutamien porukoiden hyvinkin tarkat pohjustukset menivät tietysti lievää ilmausta käyttäksemme hieman pieleen. Monen viikonkin retkeily meni kilpailussa hukkaan, sillä ajoittain jopa 37 sekuntimetrin tuuli oli varsin tehokkaasti ajanut linnut pois alueilta, joilla ne olivat vielä pariakin päivää aikaisemmin viihtyneet. Pohjustuksissa nähtiin mm. merimetsoja, vaan eipä näkynyt itse rallissa.

Luonnollisesti päivän tulostaso ei ollut mitenkään erityinen, ei lajimäärän eikä lajiston tasonkaan puolesta. Kaksi henkilöä tosin näki Särkisalossa pikkukajavan, mutta kun vain kaksi neljästä näki niin minkäs teet... Lähes kaikilla joukkueilla oli lajeja, jotka eivät "menneet läpi", eli tarpeeksi moni ryhmän jäsenistä ei nähnyt lajia. Rallin kovimmiksi lajeiksi jäivät tunturikiuru, kottarainen, tundraurpiainen ja punasotka.

Koska sääolosuhteet eivät suosineet, kilpai-

lun ratkaisu koostui lähinnä peruslajiston löytämisestä. Yllättäen jokaisen joukkueen näkemä lajeja oli vain yhdeksän: sinisorsa, kalalokki, harmaalokki, kesykyhky, talitiainen, keltasirkku, varpunen, harakka, varis ja naakka. Mm. sellaisetkin helpoilta tuntuneet lajit kuten sinitiainen, fasaani, viherpeippo, pu-natulkku ja urpiainen jäivät puuttumaan joiltakin joukkueilta. Sellaisia lajeja, jotka vain yksi joukkue näki, oli 13. Tarkemmin joukkueiden näkemät lajit selviävät taulukosta 2.

Itsenäisyyspäivästä tuntuu olevan muodostumassa suuri kansallinen pinnarallipäivä, sillä samana päivänä kisattiin myös Helsingin ja Porin alueilla. Pahiten myrsky koetteli juuri meidän aluettamme, ja sen takia molemmat naapuriyhdistyksemme pääsivät korkeampiin lajimääriin. Porin rallin mukavimpia lajeja olivat merisirri, taviokuura, pikkusarpunen ja merikotkat ja -hanhet, Helsingin seudulla puolestaan kompattiin esiin neljä Anas-lajia, luotokirvinen ja mustakurkku-uikku. Kovia vetoja...

Ne jotka eivät kilpailuun uskaltaneet osallistua (mahdollisesti liian pienen henkivakuutuksen tms. takia), ristittiin tulostenpurkutilaisuudessa armottomasti laakerikenkämiehiksi. Vuoden 1987 ralliin toivotaan osallistuvan sellaistenkin lintumiesten, jotka syystuolonen tänä vuonna jätti kotitulen lämpöön.

Vaikka tänä vuonna jäimmekin (vain ja ainoastaan sään takia) muihin yhdistyksiin nähden hieman jälkeen, kannustakoon meitä ensi itsenäisyyspäivänä uuteen yritykseen tämä tapion karvas kalkki. Ensi vuonna me näytämme, missä nurkassa kaappi seisoo.

Tämän kertaisen pinnarallin kovin. Kuvannut: VPA

Taulukko 1 Joukkueet ja lajimäärät sekä ajoreitit:

Kokoonpano	Nro	Ajoreitti	Lajimäärä
1. Matti Eloranta Annika Forsten Märku Lauren Tapani Numminen	8	Kustavi-Taivassalo Uusikaupunki-Vehmaa Naantali-Raisio-Turku	37
2. Pekka Aho Hannu Klemola Jarmo Komi Jukka Sillanpää	3	Uusikaupunki-Turku	32
3. Mika Aho Petri Kangas Tapio Lineri Vesa Partanen	2	Rihtiemi- Uusikaupunki-Naantali Turku	31
Tapani Loisa Asko Suoranta	4	Nauvo-Parainen-Turku	31
5. Rauno Laine Jyrki Normaja Kenneth Tiukka	1	Parainen-Turku- Naantali	30
Jukka Nurmi Janne Riihimäki Petteri Sirva Seppo Sällylä	9	Salo-Perniö- Särkisalo-Kemiö	30
7. Jarmo Laine Kari Laine Arto Puolasmaa	6	Naantali-Raisio- Turku	27
8. Tom Lindbom Pekka Rautsala Tapani Veistola	5	Parainen-Turku- Raisio-Naantali-Turku	24
9. Jari Helstola	7	Turku-Vehmaa-Turku	16

Taulukko 2 Joukkueiden näkemät lintulajit

Laji	Ryhmä	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Pod cri										X 1/9
Cyg cyg			X	X						X 3/9
Cyg olo		X	X	X	X	X	X			X 8/9
Bra can		X	X	X		X	X	X		X 8/9
Ana pla		X	X	X	X	X	X	X		X 9/9
Ayt ful			X	X	X					X 5/9
Ayt fer									X	1/9
Som mol			X							1/9
Buc cla		X	X	X	X			X	X	X 8/9
Mer mer		X	X	X	X	X			X	X 8/9
Mer alb			X	X						X 4/9
Acc gen								X		1/9
Fal col										X 1/9
Bon bon										X 1/9
Pha col		X	X	X	X	X			X	X 8/9
Lar rid		X	X	X	X	X	X			X 8/9
Lar can		X	X	X	X	X	X	X		X 9/9
Lar arg		X	X	X	X	X	X	X		X 9/9
Lar mar		X	X	X	X	X				X 7/9
Col liv		X	X	X	X	X	X	X		X 9/9
Str dec		X	X	X		X				X 5/9
Pic can						X				1/9
Den maj		X		X	X	X			X	5/9
Den min										X 1/9
Ere alp								X		1/9
Bom gar		X			X			X		3/9
Tur mer			X	X	X		X		X	5/9
Tur pil			X	X	X				X	4/9
Par ate		X	X	X						X 4/9
Par maj		X	X	X	X	X	X	X		X 9/9
Par cae		X	X	X	X	X				X 8/9
Par cri		X	X		X					X 4/9
Par mon		X					X		X	3/9
Aeg cau							X			1/9
Cer fam				X	X				X	3/9
Cin cin										X 1/9
Emb cit		X	X	X	X	X	X	X	X	X 9/9
Fri mon		X	X	X						3/9
Fri coe		X	X	X	X	X			X	7/9
Pyr pyr		X	X	X	X	X			X	X 8/9
Car chl		X	X	X	X	X			X	X 8/9
Car mea		X	X		X	X			X	6/9
Car hor										X 1/9
Pas dom		X	X	X	X	X	X	X	X	X 9/9
Stu vul										X 1/9
Gar gla										X 1/9
Pic pic		X	X	X	X	X	X	X	X	X 9/9
Cor rax		X			X			X		X 4/9
Cor nix		X	X	X	X	X	X	X	X	X 9/9
Cor mon		X	X	X	X	X	X	X		X 9/9
Reg reg		X	X	X	X	X	X			X 7/9

Varsinais-Suomen harvinaiset talvilinnut 1901—1985

Koonnut Rauno Laine

Kirjoituksessa esitellään TLY:n alueella 1.12.—28.2. välillä tavatut harvinaiset lintulajit. Täydellinen havaintoluettelo julkaistaan niistä lajeista, joista on tehty alle 10 havaintoa. Kuitenkin, jos on syytä epäillä linnun talvehtineen, myös maaliskuun alun havaintoja on otettu mukaan. Marraskuun loppuun hyvätkin havainnot on karsittu armotta pois.

Tutkimuksen lähteenä on käytetty kaikkia saatavilla olevia julkaisuja, joissa on esitelty alueemme talvilinnustoa. Tällaisia ovat mm. yhdistyksen jäsenlehdet, Pohjolan Linnut Värikuvin -teos, Suomen Linnut -kirja, vanhat Ornithennumerot sekä Lintumiehen riteettikatsaukset. RK:n hylkäämiä havaintoja ei luonnollisesti julkaista. Myös sellaisia havaintoja löytyi, joista ei tiettävästi ole koskaan toimitettu tarkempia tietoja eteenpäin. Toivottavasti näistäkin saadaan tulevaisuudessa tarkemmat tiedot. Kaikki erittäin kovat talvehtimishavainnot kovistakin lajeista tulee toimittaa komitealle.

Vuoteen 1985 mennessä maakunnassamme oli havaittu talvella (1.12.—28.2.) yhteensä 166 lintulajia.

Jääkuikka (*Gav ada*) 28.2.1974 1 juv Kor, Jurmo (Karlson, Oksala)
8.12.1980 1 juv Kor, Jurmo (Baarman, Hille, Nurmi, Tarponen)
11.—15.12.1982 1 ikv Kor, Jurmo (Hietanen)
Mustakurkku-uikku (*Pod aur*) II 1962 1 tahrinuntunut Kyrö (R. Tenovuo)
10.12.1983 1 tp Kor, Jurmo
Myrskypääsky (*Oce leu*) 20.1.1960 1 kuollut Lokalahti
Harmaahaikara (*Ard cin*) 15.1.1961 asti 1 Turku (Hedenström)

Kattohaikara (*Cic cic*) 13.12.1978 Sal, Kiikala (I.Laiho ym.)
Pikkujoutsen (*Cyg col*) 25.12.1936 2 Askainen (Haartman)
14.1.1978 1 ad Rym, Kimo (Saari)
7.12.1979 2 ad Rym, Aasla (Saari)
Tundrahamhi (*Ans alb*) 1973/74 1 juv talvehtiva Turussa, viipyi kevääseen asti.
Metsähamhi (*Ans jab*) 12.12.1984 1 Kor, Jurmo
Merihani (*Ans ans*) 22.—25.12.1976 1 Tur, Vuoksenniska (Helstola, Männistö)
15.2.1984 2 Kor, Jurmo
1984/85 3 Tur, Ruissalo, yksi havaittiin vielä 23.1. Tur, Hirvensalossa.
XII alku 1985 1 Tur, Ruissalo
Anser sp. 1982 vuodenvaihteessa 8 + 3 Kor, Utö
Valkoposkiamhi (*Bra leu*) 1980/81 1 Kem, Störömma
Muutamana talvena Skansenilta karanneita lintuja Ruissalossa.
Tunturihaukka (*Fal rus*) 28.12.1965 1 Kor, Jurmo (J.Tenovuo, Terho)
22.2.1968 1 Tur, Shell (Lindström, Laine)
1.1.1969 1 Pern, Ylikulma (Peijonen)
18.2.1971 1 Kor, Jurmo (Eloranta, Numminen)
Muuttohaukka (*Fal per*) 10.1.1964 1 Kor, Jurmo (I.Lahtonen)
Kurki (*Gru gru*) 26.12.1936 40E Naantali (Haartman)
5.12.1978 Tur, keskusta 1 SW (Iso-livari)
Luhtakana (*Ral aqu*) 15.12.1910 1 naaras Miettinen (Suomalainen)
7.3.1975 1 Tur, Rauvola, ilm. talvehtinut (Karhu)
18.1.1976 1 Tur, Rauvola (Piha)
24.—25.12.1981 1 Kor, Jurmo (Rivasto)

Liejukana (*Gal cbl*) 1935 1 pyydystetty Tarvasjoelta
18.2.1973 1 Tur, Halinen (Eloranta, Numminen)
11.1.1975 eteenpäin 2 Tur, Rauvola, toisen jälkiä vielä 5.2. Minkki söi toisen (Karhu)
12.1.1975 1 Tur, Hirvensalo (Rivasto)
Meriharakka (*Hae ost*) 16.2.1983 Kor, Utö (Laakso)
Töyhtöhyppä (*Van van*) 23.12.1976 asti 1 Tur, W-laituri (Helstola ym.)
17.—18.1.1980 1 Kor, Utö (asukkaat)
5.—9.12.1984 1 Kor, Jurmo (Cairenius, Nummila)
Liro (*Tri gla*) 28.12.1970 1 soidintava Tur, Rauvonlahti (Gustafsson)
Karikukko (*Are int*) 3.1.1976 Kor, Jurmo 1 (Gustafsson, R.Laine, Lumio, Kujanpää, Pelto)
Etelänkiisla (*Uri aal*) 30.12.1984 1 Kor, Utö (Rivasto)
Pohjankiisla (*Uri lom*) 28.1.1901 Korppoo 1 ammuttu (Snellman)
Tunturikyöhy (*Str tur*) 15.12.1940 1 Koski
18.12.1974—2.3.1975 1 Rai, tehtaat
18.1.1978 Dra, Örö (H. Velmala)
Harjalintu (*Upu epo*) 8.—15.12.1984 1 Kor, Utö (Rivasto)
Töyhtökiuru (*Gal cri*) 11.1.1980 asti 1 Kor, Utö.
Luotokirvinen (*Ant spi*) 7.3.1965 1 Kor, Utö

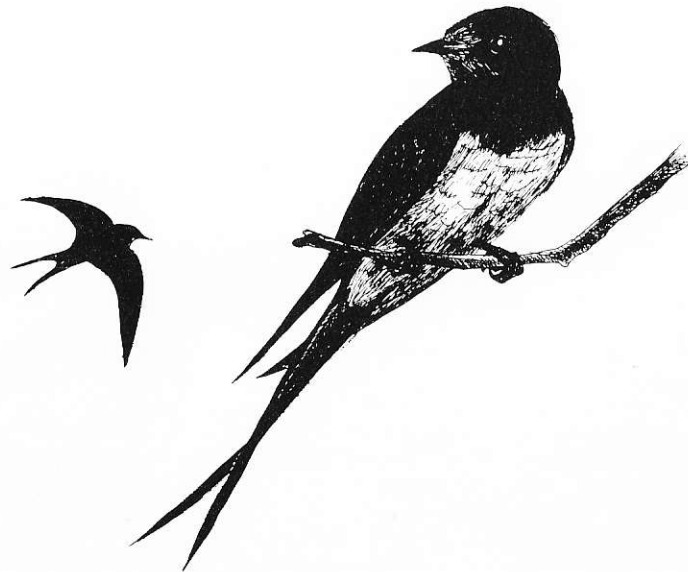
(Hurmerinta)
Keltävästäräkki (*Mot fla*) 31.12.1949 Uusikouppu (U.Laine)
Leppälintu (*Pbo pbo*) 24.12.1974 1 Kaa, Kuusisto (Gustafsson, Peltola)
Mustapäätasku (*Sax tor*) 5.—8.12.1981 1 juv n Tur, YO-kylä (Missonen, Hongell)
Sepelrastas (*Tur tor*) 10.12.1939 2 Pöytyä (Havu)
Harmaakurkkurastas (*Tur obs*)
1.—14.12.1984 1 juv Parainen (Blomqvist)
Kulorastas (*Tur vis*) 1.12.1984 1 Kor, Jurmo (Minn, Puolasmaa)
15.12.1983 1 Lieto, Pettinen (Numminen)
Pajulintu/Tiltalti (*Pby lus/col*) 7.1.1973 Tur, Urheiluhalli 1 (Numminen)
Lapintiainen (*Par cin*) 14.1.1970 asti 1 Rai, Hahdenpää (Aunio)
31.12.1972—31.3.1973 1 Kaa, Kuusisto (Gustafsson)
19.—20.1.1974 1 Tur, Hirvensalo (Helstola)
11.2.1975 Veh, Ennyinen (Karhu, R.Karlson)
9.—10.12.1980 1 Par, Önsholm (H.Nurmi)
Valkopäätiainen (*Par cya*) XII 1974—III 1976 1 Tur, Hirvensalo. Par cya × Par cae risteytyneitä myös talvella.
Pikkulepinkäinen (*Lan col*) 13.1.1973 1 Tur, Ilpoinen (Vuorinen, Lahtonen)
Keltahemppo (*Ser ser*) 27.12.1970—13.3.1971 1 Tur, Ilpoinen

Liian tavallinen listalle päästäkseen! Yksi Jurmon tyyppilajeista, eli rantarotta. Kuvannut: VPA

Västäräkistä väbäsen... Kuvannut: Jouko Hakala

...pääskystä ei päivääkään. Piirros: Nina Abonpää

Varsinais-Suomen kevätmuutto-ennätykset

Koonnut Rauno Laine

Seuraava lista esittelee TLY:n alueen kaikkien aikojen ensimmäiset kevätmuuttohavainnot kustakin lajista, vuoteen 1985 asti. Listan keräämisessä on käytetty kaikkia saatavilla olevia lähteitä, mutta joidenkin lajien kohdalla löytynee vieläkin aikaisempia havaintoja. Tiedot ennen 1960-luvun puoliväliä ovat varsin puutteellisia; lähinnä satunnaisia artikkeleja ja havaintoja. Keväthavaintoja on TLY:n alueella kerätty systemaattisesti vasta 1970-luvun alusta lähtien — poikkeuksena kuitenkin Jurmon kaavakkeet alkuen vuodesta 1962.

Jos ja kun käisi osuus havainto, joka parantaa ennätystulosta, ilmoita siitä välittömästi kirjoittajalle (puh. 304 562). Toivon saavani tietooni myös tulevina keväinä tehtävät uudet ennätykset. Näin varmistamme ainakin sen, että aikaisimmat havainnot saadaan kerättyä talteen, koska kerran kaavakkeiden palautusprosentti on ollut luvattoman heikko. Uudet ennätykset julkaistaan sitä mukaa, kun niitä tulee.

Ulkosaariston havaintoja ei eritellä, koska artikkelini käsittelee nimenomaan ennätysaikaisia muuttajia. Tulkinnanvaraiset lajit olen jättänyt kirjoituksestani. Tämä koskee erityisesti vesilintuja.

Listan tarkoituksena on pitkälti saada ilmoittamattomia huippuaikaisia keväthavaintoja yhdistyksen arkistoon, ja kaikkien lintuharrastajien hyödyksi julkaista niitä mahdollisuuksien mukaan.

Vesilinnut

- Kaakkuri** (*Gav ste*) 5.4.1975
Kor, Jurmo (Kinnunen, Kosonen, Lindström)
- Kuikka** (*Gav arc*) 5.4.1983
Kor, Jurmo
- Kuikkalintu** (*Gavia sp*) 15.3.1975
Kor, Jurmo (Karhu)
- Silkkiuikku** (*Pod cri*) 1.4.1983
Särkisalo (Loivaranta)
- Mustakurkku-uikku** (*Pod aur*) 16.4.1967
Par, Bodnäs
- Kaulushaikara** (*Bot ste*) 31.3.1975
Tai, Kolkanaukko
- Harmaahaikara** (*Ard cin*) 20.3.1981
Aura (H.Laine, Wahlsten)
- Pikkujoutsen** (*Cyg col*) 5.4.1951
Turku (Fritzen)
- Laulujoutsen** (*Cyg cyg*) 9.3.1978
Merimasku (Saranto)
- Metsähanhi** (*Ans fab*) 30.3.1978
Tur, Rauvola (Kirjonen, Rivasto)
- Tundrahanhi** (*Ans alb*) 1.4.1983
Sal, Halikonlahti (Toivonen)
- Merihanhi** (*Ans ans*) 23.3.1983
Kor, Jurmo
- Valkoposkihanhi** (*Bra leu*) 6.4.1983
Kor, Jurmo
- Sepelhanhi** (*Bra ber*) 1.5.1978
Kus, Laupunen (Suoranta)

Ristisorsa (*Tad tad*) 13.3.1975
 Kor, Jurmo (Karhu)
 Haapana (*Ana pen*) 25.3.1982
 Tur, Halinen (Missonen, Multala)
 Harmaasorsa (*Ana str*) 29.3.1975
 Nau, Kirjais (Numminen)
 Tavi (*Ana cre*) 22.3.1977
 Tur, Rauvola (Helstola)
 Jouhisorsa (*Ana acu*) 20.3.1977
 Rai, Raisonlahti (Saranto)
 Heinätavi (*Ana que*) 10.4.1982
 Pai, Paimionlahti (Klemola, Numminen)
 Lapasorsa (*Ana cly*) 2.4.1980
 Kor, Jurmo
 Uivelo (*Mer alb*) 21.3.1982
 Kor, Jurmo
 Punasotka (*Ayt fer*) 23.3.1981
 Tur, Aurajoki (Helstola)
 Tukkasotka (*Ayt ful*) 2.3.1985
 Kem, Strömman (Kirjonen, Partanen)
 Eapasotka (*Ayt mar*) 6.4.1983
 Kor, Jurmo

Petolinnut ja rantakanat

Hiirihaukka (*But but*) 4.3.1984
 Kaa, Hovirinta (Kirjonen)
 Piekana (*But lag*) 17.3.1975
 Kor, Jurmo (R ja L Karlson, Dahlqvist)
 Hiirihaukkalaji (*Buteo sp*) 21.2.1982
 Par, Attu (Saario)
 Mehiläishaukka (*Per api*) 26.4.1980
 Dra, Lövä (Helstola, Rivasto)
 Haarahaukka (*Mil mig*) 7.4.1980
 Tur, Koivuluoto (Aunio, Kormanen, Tamminen)
 Haarahaukkalaji (*Mil sp*) 4.4.1981
 Par, Kantvik (H.Nurmi)
 Ruskosuohaukka (*Cir aer*) 31.3.1975
 Kor, Jurmo (Kapanen ym.)
 Sinisuohaukka (*Cir cya*) 16.3.1974
 Kaa, Kuusisto
 Kalasääski (*Pan bal*) 26.3.1974
 Turku
 Tuulihaukka (*Fal tin*) 22.2.1974
 Tur, Satama
 Ampuhaukka (*Fal col*) 1.3.1976
 Salo (Rannikko)

Nuolihaukka (*Fal sub*) 12.4.1970
 Tur, Shell (R.Laine)
 Muuttohaukka (*Fal per*) 30.3.1979
 Tur, Rauvola (Pönni)
 Luhtakana (*Ral aqu*) 23.3.1974
 Tur, Rauvola (H.Laine)
 Luhtahuitti (*Por por*) 9.4.1971
 Turku
 Ruisräikkä (*Cre cre*) 12.5.1962
 Paimio (Mehtonen)
 Kurki (*Gru gru*) 25.3.1980
 Tur, Ruissalo (Kivelä)

Kahlaajat

Meriharakka (*Hae ost*) 29.3.1975
 Kor, Jurmo (Kapanen, Missonen, Vienonen)
 Pikkutylli (*Cba dub*) 5.4.1984
 2 paikassa
 Tylli (*Cba bia*) 22.3.1981
 Kus, Nautiomaa (Toukola)
 Kapustarinta (*Plu apr*) 12.3.1975
 Raisio
 Tundrakurmitsa (*Plu squ*) 7.5.1978
 Mie, Mynälahti (Kornamo)
 Karikukko (*Are int*) 14.4.1973
 Dra, Vänä
 Töyhtöhyppä (*Van van*) 28.2.1976
 Tur, Artukainen (Lehtonen)
 Isosirri (*Cal can*) 1.5.1981
 Kor, Jurmo (Leivo)
 Pulmusirri (*Cal alba*) 13.5.1981
 Kor, Jurmo (Leivo, ym.)
 Pikkusirri (*Cal uta*) 8.5.1975
 Kor, Jurmo (Vaara)
 Lapinsirri (*Cal tem*) 5.5.1978
 Rai, Raisonlahti (Piha)
 Kuovisirri (*Cal fer*) 10.5.1975
 Kor, Jurmo
 Suosirri (*Cal alp*) 27.3.1975
 Dra, Vänä
 Jänkäsirriäinen (*Lim fal*) 13.5.1967
 Turku
 Jänkäkurppa (*Lym min*) 22.3.1983
 Turku

Taivaanvuohi (*Gal gal*) 24.3.1974
 Turku
 Heinäkurppa (*Gal med*) 14.4.1961
 Turku (Heimoranta)
 Lehtokurppa (*Sco rus*) 22.3.1977
 Salo, Keskusta (K.Virtanen)
 Mustapyrstökuiiri (*Lim lim*) 9.4.1973
 Turku
 Punakuiiri (*Lim lap*) 12.4.1965
 Kor, Jurmo (Kivivuori, Helo)
 Pikkukuovi (*Num pba*) 20.4.1981
 Par, Mustfinn (Kärlund)
 Isokuovi (*Num arq*) 28.3.1981
 Kor, Utö (E.Karhilahti)
 Mustaviklo (*Tri ery*) 23.4.1983
 Lai, Otajärvi (Muurinen)
 Punajalkaviklo (*Tri tot*) 6.4.1983
 Kor, Jurmo
 Valkoviklo (*Tri neb*) 16.4.1976
 Pohjajärvi (Rannikko)
 Metsäviklo (*Tri ocb*) 22.3.1981
 Nau, Stenhohlm (Laakso)
 Liro (*Tri gla*) 23.4.1977
 Kaa, Kuusisto (Grönlund)
 23.4.1983 Lai, Otajärvi (Muurinen)
 Rantasipi (*Act hyp*) 10.4.1984
 Tur, Ruissalo (Kivelä, A.Laine, Kulmala)
 Suokukko (*Pbi pug*) 21.4.1968
 Turku
 Vesipääsky (*Pba lob*) 11.5.1969
 Turku

Lokit — tikat

Leveäpyrstökihu (*Ste pom*) 1.5.1982
 Naa, Käkölä (Karvonen, Grönlund, Nurmi, Saario)
 Merikihu (*Ste cus*) 10.4.1982
 Kor, Jurmo (Grönlund)
 Pikkulokki (*Lar min*) 17.4.1978
 Turku (Lunden)
 Naurulokki (*Lar rid*) 9.3.1981
 Kor, Utö (E.Karhilahti)
 Kalalokki (*Lar can*) 1.3.1974
 Kor, Jurmo

Selkälokki (*Lar fus*) 22.3.1977
 Tur, Kauppatori (Kääriä)
 Harmaalokki (*Lar arg*) 6.2.1984
 Kor, Jurmo (R.Laine, V.Virtanen)
 Merilokki (*Lar mar*) 20.2.1983
 Nau, Pärnäs (Helstola)
 Räyskä (*Ste cas*) 5.4.1984
 Tur, Rauvola (Hämäläinen)
 Kalatiira (*Ste bir*) 19.4.1980
 Tur, Ruissalo (Kirjonen)
 Lapintiira (*Ste aea*) 17.4.1983
 Tur, Kuninkoja (Hoviseppä)
 Pikkutiira (*Ste alb*) 5.5.1969
 Mie, Mynälahti
 Mustatiira (*Cbl nig*) 11.5.1969
 Uusikaupunki
 11.5.1982 Rai, Raisonlahti
 Etelänkiisa (*Uri aal*) 22.4.1983
 Kor, Utö (Riihelä, Wickholm, Hietanen)
 Uuttukyyhky (*Col oen*) 7.2.1975
 Rym, Aasla (Saari)
 Sepelkyyhky (*Col pal*) 10.3.1977
 Tur, Ruissalo (Lehikoinen)
 Turturikyyhky (*Str tur*) 5.5.1982
 Tur, Metsämäki (Multala)
 Käki (*Cuc can*) 1.5.1984
 Kor, Jurmo
 Suopöllö (*Asi fla*) 21.3.1984
 Kor, Utö (Rivasto)
 Kehräjä (*Cap eur*) 5.5.1979
 Kor, Jurmo
 Tervapääsky (*Apu apu*) 7.5.1968 Turku
 7.5.1978 Tur, Rauvola (Peltola)
 Käenpiika (*Jyn tor*) 12.4.1981
 Kor, Utö (Grönlund)

Varpuslinnut

Kangaskiuru (*Lul arb*) 18.3.1977
 Rym, Aasla (Saari)
 Kiuru (*Ala arv*) 6.2.1984
 Kor, Jurmo (R.Laine, V.Virtanen)
 Tunturikiuru (*Ere alp*) 11.3.1977
 Turku
 Törmäpääsky (*Rip rip*) 27.4.1983
 Kaa, Kuusisto (Nurmi, Leveclähti)

Haarapääsky (*Hir rus*) 10.4.1969
Tur, Rauvola (Numminen)
Räystäspääsky (*Del urb*) 23.4.1983
Kiikala (Kirjonen)
Metsäkirvinen (*Ant tri*) 4.4.1984
Kor, Jurmo
Niittykirvinen (*Ant pra*) 14.3.1975
Kor, Jurmo (Karhu)
Lapinkirvinen (*Ant cer*) 21.4.1980
Lemu, Monnoinen (Saarinen)
Luotokirvinen (*Ant spi*) 12.3.1975
Kor, Jurmo (Karhu)
Keltavästäräkki (*Mot fla*) 14.4.1981
Kor, Jurmo (Lunden)
Västäräkki (*Mot alb*) 17.3.1953
Askainen (Haartman)
Peukaloinen (*Tro tro*) 18.3.1975
Kor, Jurmo
Rautiainen (*Pru mod*) 20.3.1977
Kus, Anavaainen (O.Tenovuo)
Punarinta (*Eri rub*) 11.3.1980
Kor, Jurmo
Satakieli (*Lus lus*) 20.4.1976
Dra, Vänö
Sinirinta (*Lus sve*) 19.4.1965
Kor, Jurmo
Leppälintu (*Pbo pbo*) 20.4.1983
Dra, Kasnäs (J.Laine)
Pensastasku (*Sax rub*) 18.4.1984
Kor, Utö (Rivasto)
Kivitasku (*Oen oen*) 4.4.1978
Kaa, Kuusisto (J.Nurmi)
Sepelrastas (*Tur tor*) 8.4.1980
Kor, Jurmo
Räkättirastas (*Tur pil*) 22.2.1975
Kustavi
Laulurastas (*Tur pbi*) 17.3.1982
Dra, Skinnarvik (Loivaranta)
Punakylkirastas (*Tur ili*) 15.3.1977
Rym, Aasla (Saari)
Kulorastas (*Tur vis*) 17.3.1977
Tur, Rauvola
Pensassirkkalintu (*Loc nae*) 11.5.1983
Kor, Jurmo
Viitasirkkalintu (*Loc flu*) 22.5.1979
Kor, Klovaskär (Lähteenoja)
Ruokokerttunen (*Arc scb*) 28.4.1968
Turku
Viitakerттunen (*Acr dum*) 22.5.1977
Rai, Raisionlahti (Karlin)

Luhtakerттunen (*Acr ris*) 14.5.1981
Tur, Rauvola
Rastaskerttunen (*Acr aru*) 1.5.?
Parainen
Kultarinta (*Hip ict*) 7.5.1984
Lai, Otajärvi (Kylänpää)
Kirjokerttu (*Syl nis*) 17.5.1979
Kor, Jurmo (Hyvönen)
Hernekerttu (*Syl cur*) 25.4.1983
Kor, Jurmo
Lehtokerttu (*Syl bor*) 7.5.1978
Tur, Ruissalo
Pensaskerttu (*Syl com*) 1.5.1968
Turku
Mustapääkerttu (*Syl atr*) 23.4.1984
Kor, Jurmo
Idänuunilintu (*Pby des*) 7.5.1978
Lemu, Monnoinen (Saarinen)
Sirittäjä (*Pby sib*) 26.4.1983
Par, Lemholm (Multala)
Tiltalti (*Pby col*) 30.3.1974
Dra, Vänö
Pajulintu (*Pby lus*) 16.4.1981
Piikkiö (Kärlund)
Harmaasiippo (*Mus str*) 3.5.1983
Dra, Hiittinen (J.Laine)
Pikkusiippo (*Fic par*) 8.5.1982
Kor, Jurmo (Grönlund, Laaksonen)
Kirjosieppo (*Fic byp*) 21.4.1984
Kor, Jurmo
Kuhankeittäjä (*Ori ori*) 12.5.1965
Turku (Halmevaara)
Pikkulepinkäinen (*Lan col*) 16.4.1980
Kor, Jurmo
Lapinharakka (*Lan exc*) 5.3.1983
Sau, Merikulma (Klemola)
Kottarainen (*Stu vul*) 26.2.1976
Kor, Utö (Ha.Lehto)
Punavarpunen (*Car ery*) 10.5.1981
Kor, Jurmo (Linna, Toukola)
Lapinsirkku (*Cal lap*) 15.3.1975
Kustavi
Peltosirkku (*Emb bor*) 5.4.1975
Kor, Jurmo (Kinnunen)
Yksi listan parhaimmista!
Pohjansirkku (*Emb rus*) 15.4.1985
Rai, Kerrola (Saarinen)
Pajusirkku (*Emb scb*) 16.3.
Vaikeasti tulkittava laji

Keskustelun avaaja Palkansaajan puolestapuhuja

Turun Päivälehti

- työmarkkina uutisia
- taloustapahtumia
- kunnallispolitiikkaa

Kevätmuutto 1986 Varsinais-Suomessa

Jyrki Normaja

Kevät 1986 ei poikennut mitenkään erityisesti aikaisemmista keväistä. Ensimmäiset muuttolinnot ehtivät Varsinais-Suomeen maaliskuun alkupuolella. Maaliskuun puoliväliin osui leuto virtaus, joka siivitti ensimmäiset vannelukset Suomeen (tosin ylioppilaskirjoitukset haittasivat lintujen katsomista: reaalkoe-päivänä en ehtinyt lainkaan maastoon!). Huhtikuu oli kutakuinkin normaali, kuun lopussa tosin oli erittäin lämmintä ja useasta lajista sai moni huhtikuunpinnan (esim. sirittäjä, kirjosiippo ja käenpiika). Toukokuu oli totuttuun tapaan suurimmalta osaltaan leppoisa ja lämmin, vappu tietysti poisluettuna.

Havaintoja palautettiin taas liian vähän. Tämän takia monesta lajista pystyn esittämään vain ylimalkaisia arvioita muuton kulusta ja loppumisesta. Ensimmäisiä havaintoja sen sijaan ilmoitellaan nykyisin jo aika hyvin (toki parantamisen varaa on). Taulukoihin on laitettu eritoten sellaisia lajeja, joista ei muuten kunnan juttua olisi saanut aikaan. Pikkulintujen ja kahlaajien osalta voi vain todeta: onneksi on Jurmo olemassa.

Havainnoitsijat

Annika Forsten (AF), Jouko Hakala (JHa), Mikko Heinonen (MH), Jari Helstola (JH), Matti Kiiskilä (MK), Jorma Kirjonen (JK), Jarmo Komi (JKo), Juha Kylänpää (JKy), Esa Laine (EL), Jarmo Laine (JL), Rauno Laine (RL), Tapio Lineri (TL), Rami Metsäranta (RM), Vesa Multala (VM), Jyrki Normaja (JN), Jukka K.A. Nurmi (JNu), Vesa Partanen (VP), Jari Peltomäki (JP), Pekka Rautsala (PR), Jukka Riihelä (JR), Jukka Saario (JS), Jarmo Saarnio (Jsa), Henrik Salenius (HS), Mika Salmi (MS), Risto Saranto (RS), Seppo Sällyllä (SS), Jouni

Tittonen (JT), Tapani Veistola (TV), Kaj Winqvist (KW), Mikko Ylitalo (MY). Lämmin kiitos havaintojaan palautaneille ja muistutus muille.

Kiire teettää kaikkea. Varmasti tässäkin katsauksessa on useita virheitä (nimimerkit sekaisin, havaintoja puuttuu tai on liikaa jne.). Valittelen näitä virheitä, ja toivon, että ilmoitatte niistä Ukulin päätoimittajalle (nimi ja osoite toisaalla tässä lehdessä). Myöhemmin ilmestyy korjaussivu tähänkin katsaukseen.

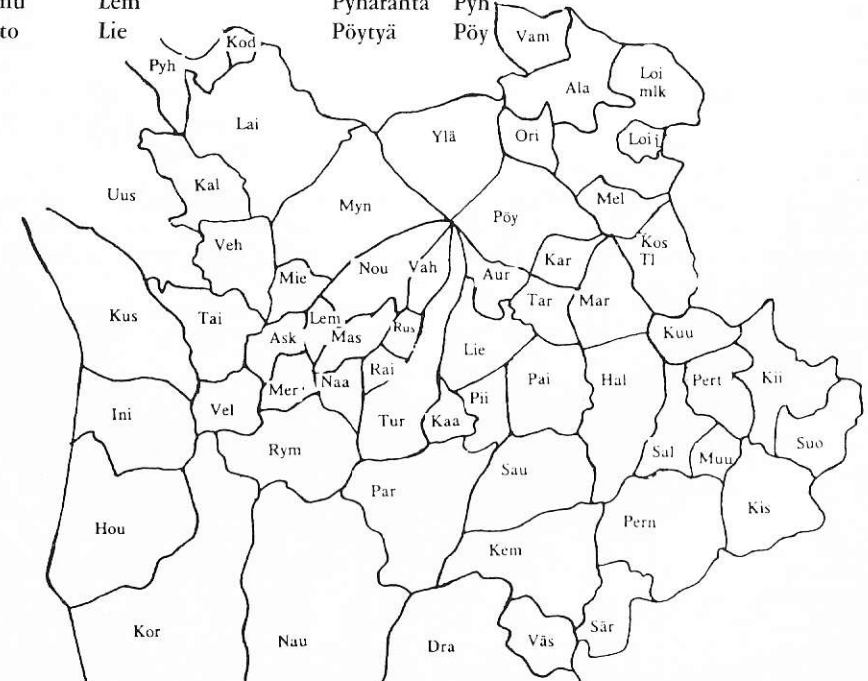
Havaintolyhenteet

juv = nuori
subad = esiaikuinen
1k = koiras
1n = naaras
1np = naaraspukuinen
1kn = pari
jp = juhlapukuinen
kp = kesäpukuinen
ä = ääntä
Ä = laulua
p = paikallinen
m = muuttava
a = parvi (2a = 2 parvea)
a2 = kahden linnun parvi
n = arviolta

Silloin kun laji on ensimmäisenä havaittu Jurmossa on havainnon päivämäärä suluissa ennen mantereen ensihavaintoa.

Luettelo TLY:n alueen kunnista lyhenteineen

Alastaro	Ala	Loimaa	Loi	Raisio	Rai
Askainen	Ask	Lokalahti	Lok	Rusko	Rus
Aura	Aur	Marttila	Mar	Rymättylä	Rym
Dragsfjärd	Dra	Masku	Mas	Salo	Sal
Halikko	Hal	Mellilä	Mel	Sauvo	Sau
Houtskari	Hou	Merimasku	Mer	Suomusjärvi	Suo
Iniö	Ini	Metsämaa	Met	Särkisalo	Sär
Kaarina	Kaa	Mietoinen	Mie	Taivassalo	Tai
Kalanti	Kal	Muurla	Muu	Tarvasjoki	Tar
Karinainen	Kar	Mynämäki	Myn	Turku	Tur
Kemiö	Kem	Naantali	Naa	Uusikaupunki	Uus
Kiikala	Kii	Nauvo	Nau	Vahto	Vah
Kisko	Kis	Nousiainen	Nou	Vampula	Vam
Kodisjoki	Kod	Oripää	Ori	Vehmaa	Veh
Korppoo	Kor	Paimio	Pai	Velkua	Vel
Koski TL	Kos	Parainen	Par	Västanfjärd	Väs
Kustavi	Kus	Perniö	Pern	Yläne	Ylä
Kuusjoki	Kuu	Pertteli	Pert		
Laitila	Lai	Piikkiö	Pii		
Lemu	Lem	Pyhäranta	Pyh		
Lieto	Lie	Pöytyä	Pöy		

Vesilinnut

Kaakkuri (*Gavia stellata*) 28.4. 2m, 1.5. 1m Jurmo, 3.5. Kor, Utö 1m (JP) ja Pyh, Rihtniemi 1m (JK) sekä Jurmo 1p, 4.5. 1m Jurmo, 6.5. 2m Pai, Lahti (AF), 10.5. Pyh, Rihtniemi 2 m (JK ym.), 15.5., 17.5. ja 18.5. 1 Jurmossa, 18.5. 2m Kor, Utö (JP), 19.5., 21.5., 22.5., 25.5., 28.5. ja 30.5. Jurmossa 1, 2.6. 2. 4.6. 1m Kor, Utö (JP), 10.6. Veh, Vehmassalmi 2m (JH, JG).

Kuikka (*Gavia arctica*) (23.4. 2p), 25.4. 1m Kaa, Kuusisto (JK) ja 1m Salo (SS). Paras *Gavia*-muutto 29.5. 190m Par, Vänössä (JK).

Gavia sp. (20.4. 1m)

Silkkiuikku (*Podiceps cristatus*) (16.4. 2p), 17.4. 3 Kaa, Kuusisto (MY, JK) ja Rym, Airsto 1p (PR), 25.4. Kaa, Kuusisto 120p (JK)

Härkälintu (*Podiceps griseigena*) (23.4. 2p), 21.4. 1p Utö (SS), 28.4. 1p Mie, Mynälahti (JK), 2.5. 40p Jurmo

Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*) (27.4. 3p), 25.4. 2p Kaa, Kuusisto (JK), 1.5. 16p Jurmo

Merimetso (*Phalacrocorax carbo*) Jurmossa seuraavasti: 30.3. 1m, 5.4. 4p15m, 12.4. 1p19m, 13.4. 3m, 24.4. 1p1m, 1.5. 1m, 2.5. 1p11m, 4.5. 1m, 5.5. 2p2m, 18.5. 1p2m, 19.5. 3p, 20.5. 4p, 25.5. 2p, 26.5. 2p, 27.5. 1p, 28.5. 2p, 29.3. 2p. Havainnot muualta: 3.4. Tur,

Ruissalo 2m (PR), 19.4. Pyh, Rihtniemi 6m (JK), 22.4. Pyh, Rihtniemi 3 (TV ym.), 27.4. Pyh, Rihtniemi 2 (TV, AF ym.), 29.4. Pyh, Rihtniemi 13 (JH, TN, PL), 2.5. Pyh, Rihtniemi 9m, 3.5. Pyh, Rihtniemi 2m (JK)

Kaulushaikara (*Botaurus stellaris*) 27.4. 1 Tai, Kolkanaukko (TV, AF ym.)

Harmaahaikara (*Ardea cinerea*) 27.3. Kor, Gyltö 1m (JSa), 22.4. 1m Pai, Paimionlahti, 23.4. Lai, Valkojärvi 1p (JK), 5.5. 1 Pai, lahti (AF), 8.5. Mie, Mietoistenlahti 1m (EL,SSa,JS), 17.5. 1m Jurmo, 25.5. Pai, Paimionlahti 1p (VP,TL ym.)

Kyhmyjoutsen (*Cygnus olor*) (14.3. lentoään-
tä, 28.3. 13p1m)

Joutsen (*Cygnus cygnus*) (29.3. 3m). Muuttavia joutsenia ei tarvinnut keväällä -86 juuri katsoa. Paikallisena sentään siellä täällä 20—30 lintua.

Kanadanhanhi (*Branta canadensis*) Laajentaa esiintymisaluettaan kevät keväältä: nykyisin havaintoja kertyy suhteellisen paljon jo sisämaastakin (Laitilan ja Perniön alueilta). Ohessa ulkosaaistohavainnot: 30.3. 2m, 14.4. 8m, 18.5. 1m, 1.6. 3p Jurmo.

Valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*) Varsin hyvä valkoposkikevät, havaintoja yhteensä 309 yksilöstä. Muuton kulku selviää taulukosta 1.

Ristisorsa (*Tadorna tadorna*) Jurmossa 5.4. 1p ensimmäinen, sen jälkeen lähes päivittäin

TLY:n alueella ei juurikaan tarvitse katsella valkoposkibanhen muutttoa. Kuvannut: Jouko Hakala

1—14 yksilöä. Havainnot muualta: 22.4. 1kn p Pai, Paimionlahti, 1.5. 1k Tai, Rantalanki (JH), 3.5. 1n kiert. ja 2m Pyh, Rihtniemi (JK), 3.—4.5. 1 kn Kor, Utö (JP), 4.5. 1 kn Kor, Nötö (VP,MS), 7.5. 1 kn Kor, Utö (JP), 17.5. 1k p Rai, Raisionlahti (TS,JNu)

Haapana (*Anas penelope*) (17.4. 1p), 17.4. 1 p Sal, Halikonlahti (SS), 27.4. 170 Kaa, Kuusistonlahti (MY)

Tavi (*Anas crecca*) (13.4. 2p), 29.3. Tur, Jalo-
staja 3p (JN) ja 1 Halikonlahdella (SS), 28.4. n200p Kaa, Kuusistonlahti (JK) ja 1.5. saman verran Mie, Mynälhdella (JK).

Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*) (28.3. 2p3m)

Jouhisorsa (*Anas acuta*) (22.4. 5p), 22.4. 6p Tur, Ruissalo (PR), 27.4. 20 Kaa, Kuusistonlahti (MY)

Heinätavi (*Anas querquedula*) (29.4. 7p), 25.4. 2p Kaa, Kuusisto (JK)

Lapasorsa (*Anas clypeata*) (18.4. 2p), 19.4. 1p Sal, Halikonlahti (JT)

Punasotka (*Aythya ferina*) 6.4. 1p Sau, Pais-
terpää (AF), 27.4. 80p Sal, Halikonlahti (JK)

Tukkasotka (*Aythya fuligula*) (2.4. 5p), 21.3. 8p Tur, satama (JN,MH), 1.5. 500p Mie, Mynälahti (JK)

Lapasotka (*Aythya marila*) (25.4. 1p), 22.4. 6p Tur, Ruissalo (PR), 5.5. 23 Mie, lahti (JK). 29.5. 2p Sal, Halikonlahti (TL,VP) lienee jottain tekemistä muuton loppumisen kanssa.

Haahka (*Somateria mollissima*) (29.3. 7p), 5.4. 13m Kaa, Sauhuvuori (JK) lienee ensimmäisiä mantereelta. 13.4. 4000p Jurmossa ja n20000 Utössä (SS), 20.4. välillä Kor, Utö—Rymättylä 14300p (JH)

Allihaahka (*Polysticta stelleri*) 15.5. 1k4n (naaraat kuuluvat ARK:lle) Pai, lahti (AF ym.)

Alli (*Clangula hyemalis*) (28.3. 2p), 15.4. 4p Par, Kirjala (JK), 2.5. 2600p Jurmo, 29.5. 2p Halikonlahti (TL,VP)

Mustalintu (*Melanitta nigra*) (18.4. 1p), 2.5. 56m Pyh, Rihtniemi (JH)

Pilkkasiipi (*Melanitta fusca*) (23.4. 6p), 18.4. 2 Utö (SS), 10.5. 128m Pyh, Rihtniemi (JH ym.)

Telkkä (*Bucephala clangula*) (28.3. 3p), 23.3.

Taulukko 1. Varsinais-Suomessa keväällä 1986 muuttavana havaitut ”isot linnut”.

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Yht.
Cyg cyg				5	5	16		34	11					71
Bra ber												730	73	803
Bra leu									20	283		4	2	309
Ans ans				3	32	16	2	70	3	2	1			129
Ans fab				19	12	6	65	117	245	7				471
Ans sp.					16	1	14	140	151	4	3	3		332
Ans/Bra								9	110					119
Gru gru					2	20	36	2377	38	1	16	2	2	2494

1p Sal, Halikonlahti (JT), 1.5. 420p Mie, Mynälahti (JH)

Uivelo (*Mergus albellus*) (12.4. 4p), 12.4. 1k Par, Attu (MY), 2.5. Sal, Viurilanlahti 13p (SS). Olivatpa ungelotkin vähissä.

Tukkakoskelo (*Mergus serrator*) (29.3. 6p), 5.4. 1k Dra, Kasnäs (TL,VP), 2.5. 105m Pyh, Rihtniemi (JH), 29.5. 4m Sal, Halikonlahti (TL,VP). Ei mainittavia paikalliskertymiä.

Isokoskelo (*Mergus merganser*) (28.3. 15p), 22.3. Hal, Kokkila 1p (JT), 1.5. 1415p Mie, Mynälahti (JH)

Petolinnut ja rantakanat

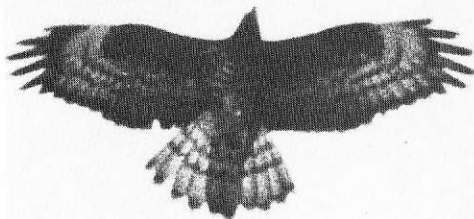
Merikotka (*Haliaetus albicilla*) 19.3. 1 subad m Lem, Miiäisten th. (JHa), 26.3. Kor, Gyltö 1''1'm (JSa), 11.4. 1 Jurmo, 12.4. Sau, Tapilanlahti 1m (TL,VP), 19.4. Uus, Esimo 1 3—4 kv (JK), 22.4. Mie, Mynälahti 1 3—4 kv, 6.5. 1'' Tai, Rantalanlahti (RL,H.Heikkilä, M.Koskivaara), 18.5. 2 Dra, Vänö (SS ym.)

Maakotka (*Aquila chrysaetos*) 27.3. Kor, Gyltö 1'm (JSa), 23.4. 1 subad m Dra, Lövä, 2.5. Vch 1m (JH,TN)

Kotkalaji (*Aquila/Haliaetus*) 8.4. Dra, Lövä 1m

Taulukko 2. Varsinais-Suomessa keväällä 1986 muuttavina havaitut petolinnut.

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Yht.
Hal alb				2		1	2	2		1				8
Aqu chr				1				1						3
But but			1	5	37	13	18	16	6	2	2			100
But lag					3	7	53	84	40		2	1		190
But sp.					4	1	4	11	2					22
Per api									1	1	5	1	6	14
Acc gen	1			1	1	1		7	1					12
Acc nis			1	9	12	12	1	49	29	6			1	120
Acc sp.								1						1
Pan hal							1	20	4	1	3		1	30
Cir aer								7	6	1	1	1	1	17
Cir cya				4		2	2	19	8	1	1			37
Cir sp.									1				1	2
Fal sub								1	5	1	5	7	1	20
Fal col				2		1	1	5						9
Fal tin		1		2	4		2	6	5		2	2		24

Toukokuun peto: mehiläisbaukka.
Kuvannut: Tuukka Pabtamaa

Liejukana (*Gallinula chloropus*) 21.—22.4. Kaa, Kuusisto 1 (JN ym.), 6.5. 1 Sal, Halikonlahti (AF)

Nokikana (*Fulica atra*) 22.3. 1p Hal, Kokkila (JT), 24.4. Sal, Halikonlahti 80p (JT). 16.4. 1 Utössä (SS) onkin jo kovemman luokan havainto.

Kahlaajat

Meriharakka (*Haematopus ostralegus*) (16.4. 1p), 19.4. 2 Tur, Ruissalo (MY), 4.5. Kor, Björkö 130p (VP).

Pikkutylli (*Charadrius dubius*) (28.4. 1p1m), 22.4. 1 Tur, Rauvola (JL), 19.5. 10p Pai, puhdistamo (MY)

Tylli (*Charadrius biaticula*) (28.3. 1p), 6.4. 1m Sal, Halikonlahti (JT,SS), 2.5. 20p Jurmo

Kapustarinta (*Pluvialis apricaria*) (25.4. 1p), 29.3. 1p Lai, Iso-Hölö (JK), 6.5. välillä Paimionlahti—Halikonlahti 194 pluvia (TL,JN)

Tundrakurmitsa (*Pluvialis squatarola*) Jurmossa kesäkuun alussa mukavaa muuttoa (selviää taulukosta). Utössä 31.5. 4400 IK, joista 250 Psqu ja 1.6. 1500 IK, joista 50 Psqu ja 50 Llap (JR). Mantereella 18.5. 1m Par, Vänö (MY) ja 9m Paimionlahti (JK), 25.5. 15p Sal, Halikonlahti (TL,VP) ja 26.5. Sal, Passeli 1p (SS)

Karikukko (*Arenaria interpres*) (29.4. 1p), 3.5. 1m Pyh, Rihtniemi (JKo), 4.5. 10p Jurmo

Töyhtöhyppä (*Vanellus vanellus*) (23.3. 6p), 17.3. 1m Tur, Satama (JN), Perniössä 28.3. 73m oli erehtynyt lentosuunnasta ja suunnisti kovaa vauhtia kohti etelää (JNu). 29.3. 130m Kaa, Sauhuvuori (JK).

Pikkusirri (*Calidris minuta*) 23.5. 1p Sal, Halikonlahti (JT) ja 1p samassa paikassa 26.5. (SS)

Lapinsirri (*Calidris temminckii*) 9.5. 1p Rai, lahti (JK), 25.5. 25p Pai, puhdistamo (TL,VP)

Kuovisirri (*Calidris ferruginea*) 10.6. 1 Pai, puhdistamo (AF) jäi kevään ainoaksi varmaksi kuovisirrihavainnoksi alueeltamme.

Merisirri (*Calidris maritima*) 26.4. 9p, 28.4. 3p, 29.4. 2p, 1.5. 11p, 3.5. 4p Jurmo

Suosirri (*Calidris alpina*) (18.4. 2p), 22.4. 1p Mie, lahti (JKo ym.), 25.5. 50p Sal, Halikonlahti (TL,VP)

Jänkäsirriäinen (*Limicola falcinellus*) 30.5. 2p Tur, Ruissalo (VP,TL ym.)

Vesipääsky (*Pibalaropus lobatus*) 17.5. Sal, Halikonlahti 1 (PR), 20.5. 2p Sal, Halikonlahti (VP,P.Kangas), 21.5. Sal, Halikonlahti 2p (TV ym.), 25.5. Pai, puhdistamo 2p ja Sal, Halikonlahti 22p (VP,TL ym.), 26.5. Tur, Ruissalo 2k (MH) ja viimeiset myös Sal, Halikonlahdella 29.5. 5p

Suokukko (*Philomachus pugnax*) 27.4. 12p Sal, Halikonlahti (JK), 10.5. 160p Tai, Rantalanlahti (TL,VP) ja 100p Raisionlahti (TL,VP) olivat suurimmat määrät.

Jänkäkurppa (*Lymnocyptes minimus*) (20.4. 1p), 20.4. 1p Pai, lahti (JK)

Taivaanvuohi (*Gallinago gallinago*) (29.3. 1p), 5.4. Pai, Meltola 1 (AF)

Lehtokurppa (*Scolopax rusticola*) (23.3. 1p), 3.4. 1p Tur, Perno (JK)

Mustapyrstökuiiri (*Limosa limosa*) 1.5. Mie, Mynälahti 1p (JH,HL), 4.5. 2 Pai, lahti (AF), 22.5. Rai, Raisionlahti 1p (AF), 1.6. Kor, Utö 1k (J.Riihelä)

Punakuiiri (*Limosa lapponica*) (2.5. 4m), 10.5. rynnistivät punakuiirit maakuntamme yli: mm. 55m Sal, Halikonlahti (JT) ja 305m Dra, Ekhamn (JL). Utössä 1.6. 1500 IK, joista 50 Llap (kts. myös Psqu)

Pikkukuovi (*Numenius phaeopus*) (26.4. 1p), 28.4. 1m Sal, Halikonlahti (SS,JKo), 3.5. 36m Jurmo

Kuovi (*Numenius arquata*) (14.4. 1m), 17.4. Sal, Halikonlahti 1m (JT), 26.4. 390m Dra, Kasnäs (JK), 28.4. 3p 110m + 5 ison parven ä Jurmossa.

Taulukko 3. Kahlaajamääriä Jurmossa huhti-kesäkuussa 1986.

	20	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Hae ost	10	5	49	37	30	50	40	60	60	45	50	67	40	25	90	35	40	74	26	25	32	30	
Cha dub											1		1										
Cha hia	7	3	22	20	30	26	20	35	30	15	20	20	16	10	10	25	22	12	15	7	14	17	
Plu apr					1			2		1	1	4	13						8	4			
Van van	5	5	10	11	6	10	18	13	14	10	12	10	8	12	12	10	8	14	6	5	3	7	
Cal mar						9		3	2		11	4	4			11		3	9				
Cal alp			9	3	8	10	9	12	12	4	9	13	4			12	15	17	18	7	16	9	30
Phi pug														18	9				1	18		2	40
Lym min	1								2		1												4
Gal gal	10	2	11	15	9	4	9	8	1	1	5	4	9	ä				1	5	1	2		4
Sco rus	1		3	8	3	4	1	9	14		3	4	3	2									
Lim lap												4											
Num pha						1					7	27	36	6				3	7	43			
Num arq	1	6	28	23	3	11	16	110	35	12	21	8	28	1							2		1
Num sp						7	40													10			3
Tri ery															3	ä							
Tri tot			6	6	3	9	6	6	12	8	11	17	20	20	25	8	17	18	20	19	14	19	
Tri neb			1	1	1		12	2	1	1	8	4	3	15	5	1	1		1				
Tri och	1	7	2	2	3	1	4			1	2	4	2		10								
Tri gla						2	1	3		1		4	20	6	15			17					
Tri hyp			2			2	3	1				1						1				3	
Are int									2			8	9	10	11	9	12	14	11	14		8	10
IK						46																	
PK													10								13		

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
Hae ost	38	35	30	70	25	40	36	50	30	25	10	12	50	30	30	40	40	30	32	30	30	28
Cha hia	7	10	15	8	8	26	15	30	20	12	2	1	17	10	10	12	14	10	12	8	9	12
Plu apr														2					1	1	1	
Plu squ						1	1	1	6				10					8	718	383	91	
Plu sp					80														260			
Van van	4	6	5	4	7	11	7	7	10	9	3	6	12	8	9	10	12	10	8	12	14	7
Cal can																3						2
Cal uta										1			2									
Cal tem				3	1	3	6		1	4			11	11	9					4	5	
Cal alp	9	11	33	28	26	17	68	98	30	40	1		75	10	11	6	10	10	10	8	285	25
Lim fal													2							1		
Phi pug	16					1	1		2				4	2	2							
Gal gal	1	1	1	1	4	3	2	1	1	1	2	1	3	1	1	1	2	1	1	1	1	2
Sco rus																1		2				
Lim lap						10		4												3		1
Num pha		12	1			1		1		1	1	1	1									
Num arq			1			1		1	2									1		1	1	
Num sp																				1		
Tri ery	1																					
Tri tot		20	30	20	18	30	26	31	30	25	8	6	30	20	25	15	20	25	30	25	30	
Tri neb	1		1			6	2	1					2	1								
Tri och																						1
Tri gla		16		2		12	1	11	6	2	2	6	17	3	2	1						
Tri hyp			1	1	2	2	2	2	1	1		2	1		1							
Are int	18		15	15	10	20	21	40	20	16	6	3	20	20	25	28	30	30	30	20	25	25
Pha lop						2				1					1	2	2				5	3
IK																				130	170	
KK						3																
PK																						70

Mustaviklo (*Tringa erythropus*) 3.5. ä Mynä-lahti (JKo)

Punajalkaviklo (*Tringa totanus*) (23.4. 6p), 18.4. 1m Utö (SS), 22.4. 6 Kaa, Kuusisto (JK). Kun suurimmatkin ilmoitetut paikalliskertymät ovat 6—7 punakoipea, niin epä juuri ole päämuutosta puhumista.

Valkoviklo (*Tringa nebularia*) (23.4. 1m), 25.4. Kaa, Kuusisto 1p (JK), 3.5. 20m Mietoisten-lahti (MY), 7.5. 29p Paimionlahti (MY)

Metsäviklo (*Tringa ochropus*) (17.4. 1m), 8.4. 1 Utö (SS), 17.4. 1m Sal, Halikonlahti (JT), 19.4. 4m Par, Vänö (VP)

Liro (*Tringa glareola*) (27.4. 1p1m), 27.4. Pern, Saarenjärvi 1p (SS), 10.5. 140p Tai, Rantalanahti (TL,VP)

Rantasipi (*Tringa hypoleucos*) (24.4. 2p), 25.4. 2p Pai, puhdistamo (TL)

Lokit — tikat

Merikihu (*Stercorarius parasiticus*) (26.4. 2m), 2.5. 1p5m Jurmo. 7.5. oli kihu ehtynyt jo Nau, Seilin leveyspiirille asti (MK)

Pikkulokki (*Larus minutus*) 26.4. Tai, Kolkanaukko 1p (VP,M.Aho), 2.5. Lai 1p (JH), 3.5. Sal, Halikonlahti 2 ad (TLY), 4.5. 5m Kor, Utö (JP), 10 Halikonlahti (JHa), 8.5. Sal, Halikonlahti 28p (TL,VP) ja Rai, Raisionlahti 1p (EL,SSa,JS), 10.5. Pyh, Heinäinen 2p ja Rai, Raisionlahti 2p (TL,VP), 11.5. Pai, puhdistamo 1p (MY) ja Rai, Raisionlahti 4p (EL,SSa,JS), 13.5. Rai, Raisionlahti 6p (EL,SSa,JS), 19.5. 1m Jurmo, 25.5. Sal, Halikonlahti 2 2kv (TV ym.)

Naurulokki (*Larus ridibundus*) (28.3. 1p), 21.3. 3p Tur, satama (JN ym.), 14.4. Sal, Halikonlahti 1100p (SS), 8.5. Halikonlahti 1500p (VP)

Surupukuinen naurulokki! Lar min se hän se... Kuvannut: Jouko Hakala

Kalalokki (*Larus canus*) (31.3. 1p), 27.3. 1p Tur, satama (TL,JN,VP)

Selkälokki (*Larus fuscus*) (17.4. 4p), 4.4. 1p Tur, Satama (TL,VP), 22.4. 32p samassa paikassa (TL) on suurin ilmoitettu määrä.

Harmaalokki (*Larus argentatus*) (14.3. 1p3m, 15.3. jo 70p), 8.3. 2p Tur, satama (MY), 27.3. 329p Airisto (TL), 19.4. Par, Väno 310m (VP)

Merilokki (*Larus marinus*) (14.3. 14p, 15.3. jo n80p), 1.3. 3m Kaa, Sauhuvuori (JK), 27.3. 98p Airisto (TL). Sisämaahavainto Pern, Saarjärveltä 11.4. 2p (TL,JN)

Räyskä (*Sterna caspia*) (25.4. 1m), 23.4. Mic, lahti 11 (TV) ja 10.5. Pyh, Heinäinen 10p

Kalatiira (*Sterna birundo*) Jurmossa keväällä 1986 kalatiirvoja havaittiin vasta toukokuun puolestavälisestä eteenpäin 22.4. Tur, Ruissalo 1p (JL), 30.5. 95p Raisonlahti (TL,VP).

Lapintiira (*Sterna paradisaea*) (26.4. 1p), 30.4. 10m Airisto (TL)

Kala/Lapintiira (*Sterna birundo/paradisaea*) 30.4. 130p Airisto (VP)

Mustatiira (*Cblidonias niger*) 13.—15.5. Rai, Raisonlahti 1p (JN, ym. monet), 18.5. Pai, Paimionlahti 1p (MY), 22.5. Rai, Raisonlahti 1p (AF)

Ruokki (*Alca torda*) (14.4. 2p), 10.5. 2m Pyh, Rihtniemi (JK)

Riskilä (*Cepphus grylle*) 30.4. 2p välillä Pärnä—Aspö (TL)

Kesykyhky (*Columba livia*) Jurmossa 1.—2.4. 1p

Uuttukyhyhky (*Columba oenas*) (23.3. 2p), 14.3. 1 Lai, Palttila (JK), 23.3. 66p Kustavintie (HS)

Sepelkyhky (*Columba palumbus*) (22.3. 3p),

28.3. 8m Kaa, Sauhuvuori (JK), 30.3. muutamia yksilöitä jo monessa paikassa.

Turkinkyhky (*Streptopelia decaocto*) 19. ja 22.5. 1p Kor, Utö (JP), 30.5. Kor, Utö 1p2m (J.Riihelä ym.)

Tunturikyhyhky (*Streptopelia turtur*) 2.5. Rym, Aasla 1p (PR), 12.5. Kor, Utö 1Ä (JP), 18.5. Lai, Lemmi 1p (RM,MS). Jurmossa 1 turturi 18., 29. ja 31.5.

Käki (*Cuculus canorus*) (2.5. 1p), 5.5. Ä Par, Attu (VM)

Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*) 8.4. 1Ä Lai, Pitkäjärvi (JK)

Sarvipöllö (*Asio otus*) (28.3. 1p)

Suopöllö (*Asio flammeus*) (30.3. 1p), 1.5. Hal, Karjanummi 1m (JT)

Tervapääsky (*Apus apus*) 9.5. 1 Rai, lahti (MH), 10.5. Sal, Halikonlahti 2m (JT), 26.5. 700 Paimionlahti (JK)

Harjalintu (*Upupa epops*) 24.4. 1p Jurmo, 25.4. Tur, Telekatu 1p (JN ym.)

Käenpiika (*Jynx torquilla*) (24.4. 3p), 26.4. 1 Kem, Sjöläx (AF)

Varpuslinnut

Kangaskiuru (*Lullula arborea*) (28.3. 1p), 4.4. 10p Jurmo, 4.4. 1m Kaa, Sauhuvuori (JK)

Kiuru (*Alauda arvensis*) (22.3. n150p12m), 27.3. 1m Tur, Ruissalo (JN), 5.4. 100p Dra, Kasnäs (TL,VP)

Tunturikiuru (*Eremophila alpestris*) 8.4. 1p Kaa, Kuusisto (JN ym.)

Törmäpääsky (*Riparia riparia*) 29.4. 1m Pai, lahti (JK), 10.5. 50m Sal, Halikonlahti (JT)

Haarapääsky (*Hirundo rustica*) (25.4. 1m) 24.4. 1m Tur, Ruissalo (JN,TL,JL)

Räystäpääsky (*Delichon urbica*) (3.5. 1p), 29.4. 1 Tur, Friskala (KW) oli ensimmäinen

Pääskylaji (*Hir/Del/Rip*) 25.5. apukset mukaanluettuna Sal, Viurilanlahdella noin 2500 pääskyä.

Metsäkirvinen (*Anthus trivialis*) (22.4. 1p), 23.4. 3m Pai, lahti (JL), 2.5. 20p50m Jurmo

Niittykirvinen (*Anthus pratensis*) (28.3. 10p), 27.3. 1 Tur, Artukainen (JL). Varsinais-Suomessa oli 30.3. päivä, jolloin niittykirviset ilmestyivät joka paikkaan — harvalukuina tosin.

Lapinkirvinen (*Anthus cervinus*) 17.5. 1m Jurmo, 18.5. 1 Tur, Rauvolanlahti (JL)

Luotokirvinen (*Anthus spinoletta*) (30.3. 2p)

Keltävästäräkki (*Motacilla flava*) (27.4. 1p), 24.4. 1m Sal, Halikonlahti (JT)

Västäräkki (*Motacilla alba*) (3.4. 1p), 28.3. 1p Lai, Torre (JK), 23.4. 65m Tur, Rauvola (VP)

Tilhi (*Bombycilla garrulus*) (28.3. 14m), Jurmossa yksittäisiä pitkin kevättä, viimeiset viivytelijät vielä toukokuun puolella: 2.5. 1p. Mantereella laji oli myös varsin harvalukuinen, vain muutama pikkuparvi nähtiin. Mantereelta tilhet katosivat samaan aikaan kuin Jurmostakin.

Koskikara (*Cinclus cinclus*) Mielenkiintoinen havainto Jurmosta 30.3. 1 ilmestyi sumusta saarelle, oleili Hemsängenin ojassa, Kyläranassa ja lopulta Perin moottorikelkan päällä.

Peukaloinen (*Troglodytes troglodytes*) (30.3. 2p)

Rautiainen (*Prunella modularis*) (28.3. 1p), 5.4. 2m Hal, Viala (JT)

Punarinta (*Eritbacus rubecula*) (22.3. 1p), 28.4.

600p Jurmo

Satakieli (*Luscinia luscinia*) (4.5. 2p), 6.5. 1p Tur, Ruissalo (JL) ja 3Ä Par, makeanvedenallas (TL,JN)

Sinirinta (*Luscinia svecica*) (4.5. 1p), 8.5. 1p Pai, puhdistamo (JK), myöhäisiä yksilöitä aivan toukokuun lopussa sekä Jurmossa että Utössä.

Mustaleppälintu (*Pboenicurus oebrosus*) 24.4. 1p n, 26.4. 1p n, 7.4. 1p n Jurmo, 27.4. 1ad k Kor, Gyltö (Jsa), 28.4. 1n r Jurmo. Toukokuussa havaintoja vain Jurmosta: 19.5. 1n, 20.5. 2n, 29.—30.5. 1n. Vielä kesäkuullekin riitti yksi muleli: 4.6. Kor, Utö 1n (JP)

Leppälintu (*Pboenicurus phoenicurus*) (25.4. 1p), 27.4. 1 Kaa, Rientola (VP)

Pensastasku (*Saxicola rubetra*) (25.4. 1p), 27.4. 2p Salo (JT)

Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*) (19.4. 2p), 21.4. 2 Kaa, Rauvola (TV)

Sepelrastas (*Turdus torquatus*) 17.4. 1k p, 20.4. 1k, 22.4. 1kn, 23.4. 1—2 Jurmo, 24.4. 1 2kv k Nau, Seili (MK,V.Rinne), 25.4. 4m Pai, puhdistamo (TL,K.Tiukka), 26.4. 3p Jurmo, 27.4. 2p Kor, Gyltö (Jsa), 2.5. 1k p, 3.5. 1n p Jurmo, 4.5. 1n Utö (JP). Loput havainnot Jurmosta: 10.5. 1, 20.5. 1—2, 22.5. 1n, 1.6.—2.6. 1p.

Mustarastas (*Turdus merula*) (22.3. 2p), 8.3. 1m Kaa, Sauhuvuori (VP), 29.3. 40p Jurmo

Räkättirastas (*Turdus pilaris*) (22.3. 1p), 16.3. 1m Tur, Topinoja (TL)

Laulurastas (*Turdus philomelos*) (28.3. 5p), 5.4. 1p Kem, Strömma (TL,VP), 4.5. 250p200m Jurmo

Punakylkirastas (*Turdus iliacus*) (23.3. 5p), 29.3. 1m Kaa, Sauhuvuori (JK), 5.4. yleistyivät punakyljet mannermaalla.

Kulorastas (*Turdus viscivorus*) (30.3. 1p), 5.4. 2m Kaa, Sauhuvuori (JK), 20.4. 4m7p Pai, lahti (MY) oli kevään paras noteeraus. Jurmossa oli useita kahdeksan linnun päiviä.

Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*) 3.5. 2Ä Salo (SS). Turun seudulle ensimmäiset Askot ilmestyivät 5.5. 2p Rai, lahdella (JK). Laji yleistyi hiljalleen ilman erityisempiä huippuja tai ilmoitettuja havaintoja.

Rytkokerttunen (*Acrocephalus scirpaceus*) Kuten ruokokerttunen, jonkin verran harvalukuisempi ja myöhäisempi tosin.

Kultarinta (*Hippolais icterina*) Parhaan käsityksen muutosta saa taulukosta 4.

Kirjokerttu (*Sylvia nisoria*) 1.—3.6. 1Kor, Utö (JP ym.). Jurmon havainnot taulukossa.

Hernekerttu (*Sylvia curruca*) (26.4. 4p), 26.4. 1p Dra, Kasnäs (JK)

Pensaskerttu (*Sylvia communis*) (3.5. 3p), 6.5. 2p Tur, YO-kylä (JK)

Lehtokerttu (*Sylvia borin*) 9.5. 1 Ä Nau, Seili (MK)

Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*) (26.4. 2p), 27.4. 1k Par, Attu (MY)

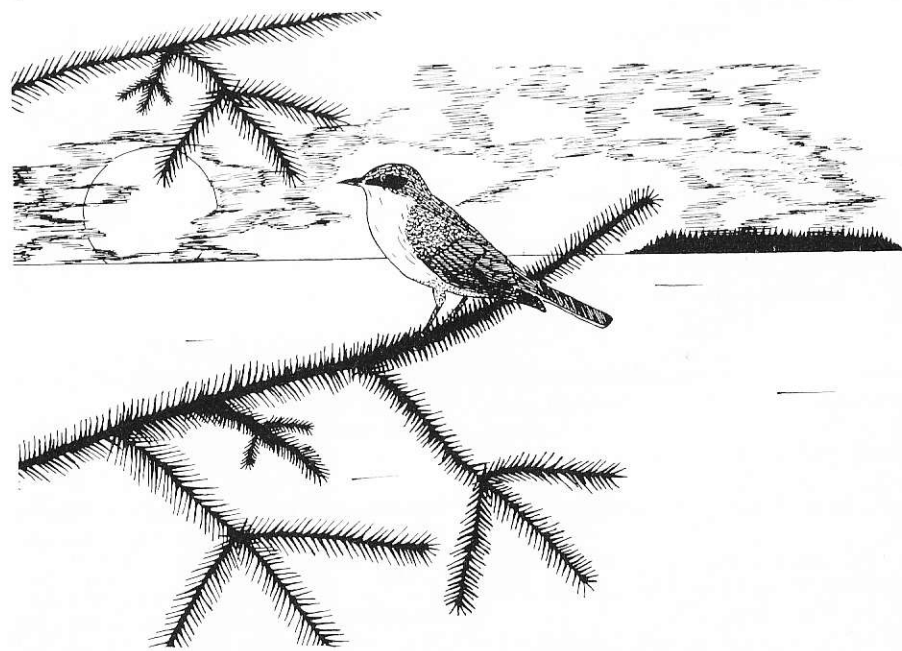
Idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*) 7.6. 1 Ä Kor, Utö (JP ym.)

Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*) (28.4. 1p), 29.4. 2Ä Tur, Ruissalo (JHa)

Tiltalti (*Phylloscopus collybita*) (19.4. 1p), 24.4. jo monessa paikassa

Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*) (24.4. 2p), 24.4. 1 Nau, Seili (MK)

Harmaasiippo (*Muscicapa striata*) (4.5. 1p), 15.5. 1 Tur, Ruissalo (SS), 1.6. 4m Dra, Lövö (MY) kuvannee muuton loppumista.

Hernekerttu! Rauvolanlabti tarjoaa parastaan...! Piirros: Tuukka Pabtamaa

Taulukko 4. Eräiden varpuslintujen määriä Jurmossa touko-kesäkuussa 1986.

	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Ant tri	35	70	100	35	4	10								10	10	5	35	15	25	35	
Mot fla		3	4	2	1		2	2	6	3	4	1	7	15	15	10	30	14	45	20	
Mot alb	25	25	25	8	15	10	23	5	14	11	10	7	5	10	20	15	12	30	17	14	
Lus lus				2	1	2			2				1	1	1	5		4	10	8	
Lus sve				1			3					4	1	3	10	6	3	5	50	50	
Pho pho	10	15	35	40	25	30	20	10	10	10	1	15	1	25	50	60	40	30	50	70	
Sax rub	2	3	12	1		11	15	20	20	11	5	25	10	15	40	60	65	55	18	25	
Oen oen	30	30	35	20	50	35	30	30	20	19	13	10	15	20	30	50	45	40	39	48	
Acr sci																			1	4	
Hip ict																					
Syl cur	3	5	8		25	45	18	15	17	5	1	4	10	10	30	25	7	14	100	50	
Syl com			3	1				1					1	6	30	50	5	6	35	30	
Syl bor													1	2	3	1		3	60	50	
Syl atr	1		2	8	1	5		1	2				1	30	15		6	70	20		
Phy sib						1								3			1	15	3		
Phy col	6	5	5	5	3	12									2			1	2	1	
Phy lus	1	4	15	20	2	25	10	2		2				30	30	3	80	40	80	40	
Phy sp		14	20	20	50		10	10	10	3	15	10				40	70	70	200	100	
Mus str				1		1			2						5	5	3	35	25	54	50
Fic par						1			1			2					2	3	1	1	2
Fic hyp	1	7	6	7	4	25	3	2	6	6	2	9	5	50	40	10	65	65	40	30	
Lan col		1		2	2	3	2	3	3	1		2	3	20	10	10	3	10	20	40	
Emb hor	25	17	5	10	5	2		2					1	4		4	30	6	15	25	

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
Ant tri	20	15	8	35	4	30	25	4	1	2	1			1
Mot fla	25	65	50	65	25	80	40	15	12	1	6		2	1
Mot alb	10	8	6	6	35	15	15	10	20	8	8	10	15	10
Lus lus	4	2	2	5	1	2	1	1	1	1	2	2	3	1
Lus sve	20	5	1	7	4	8	7	2	4	3	1			
Pho pho	60	30	20	20	20	45	50	25	15	15	10			
Sax rub	15	12	20	15	15	10	6	3	5	7	4		1	1
Oen oen	35	35	15	8	60	30	50	50	60	50	50	15	40	25
Loc nae			1											
Acr sch											ä			
Acr sci				1	5		1		4		2	3	1	
Hip ict	4	2	1	2			5	2	3	7	2	2	2	6
Syl nis							1		5	1	2	2		
Syl cur	20	30	10	30	10	10	12	25	10	15	5	4	1	3
Syl com	10	12	5	10	3	3	4	15	15	10	15	6	10	6
Syl bor	30	60	50	90	20	25	35	30	50	60	20	7	10	5
Syl atr	10	50	40	45	10	15	15	50	50	40	20	3	15	8
Phy sib	3	5	2	6	1	1	1	1	1				1	2
Phy col		2	1	1									1	
Phy lus	30	50	60	100	50	120	150	30	50	40	40	15	40	40
Mus str	40	15	50	70	30	70	350	40	50	60	30	10	120	25
Fic par	1	2	1	5	2	4	2	4		1		2	2	
Fic hyp	30	15	15	15	6	15	30	4	8	5	1		2	2
Lan col	30	55	75	150	50	70	80	150	50	50	20	10	10	3
Emb hor	13	2	7	18	1	5	5	2			2			

Pikkusieppo (*Ficedula parva*) 20.5. 1p, 22.5. 1/1, 1.6. 1p ja 6.6. 1/ 2kv Kor, Utö (JP). Jurmon havainnot taulukoitu.

Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*) (25.4. 1p), 14.4. 1p Kaa, Kuusisto (MH) todella aikainen, seuraava 25.4. 1k Nau, Seili (MK)

Pyrstötiainen (*Aegithalos caudatus*) Kevään ainoa havainto 5.4. Dra, Lövä 1p (VP, TL ym.)

Kuhankeittäjä (*Oriolus oriolus*) Jurmossa 22.5. ja 27.5. 1p.

Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*) (28.4. 1p), 4.5. 1p Kem, Sjöfax (JNu) on mukavan aikainen ei-ulkosaaristohavainto.

Naakka (*Corvus monedula*) (29.3. 10p), 1.3. 6m Kaa, Sauhuvuori (JK)

Mustavaris (*Corvus frugilegus*) (23.3. 7p39m). 9.3. 1p Tur, Satama. Frugit olivat vähissä Varsinais-Suomessa koko kevään. Kun edellisinä keväinä on nähty satojen lintujen parvia, oli yli kymmenen frugia keväällä -86 kovan luokan havis. Havaittujen mustavaristen kokonaismääräkin jäänee jonkin sadan—kahdensadan tienoille.

Varis (*Corvus corone cornix*) (23.3. 15p lienevät muuttaneita), 28.2. 3m Tur, Perno (JK)

Kottarainen (*Sturnus vulgaris*) (22.3. 10p), 15.3. 1p Tur, Itäharju (JL), 28.3. 100p Sal, Halikonlahti (JT)

Pikkuvarpunen (*Passer montanus*) 3.5. 1 Kor, Utö (JP)

Peippo (*Fringilla coelebs*) (22.3. 1p), 4.4. 150p1500m Jurmo. Mannermaalle ja sisäsaaristoon peipot ilmestyivät lähes samanaikaisesti maaliskuun lopulla — huhtikuun alussa. Päämuutto "sisempänä" huhtikuun lopulla muutaman sadan linnun päiväsummin. Maininnan ansaitsevat 6.4. Dra, Kasnäissä muuttaneet 1328 peippoja (JK).

Järripeippo (*Fringilla montifringilla*) (29.3. 2p),

28.3. 4 Tur, Rauvola (JK)

Tikli (*Carduelis carduelis*) (22.3. 1p), 30.3. Hal, Viala 1p (JT)

Vihervarpunen (*Carduelis spinus*) (22.3. 5p), 29.3. 1m Kaa, Sauhuvuori (JK)

Hemppo (*Carduelis cannabina*) (29.3. 1p), 28.3. 10p Tur, Rauvola (JK)

Urpiainen (*Carduelis flammea*) (29.3. 2p), 31.3. 140m Mer, Vesiorvo (VM), 13.4. 418m Par, Vänä (JK), 4.5. 2m Pai, lahti (MY). Viimeinen myöhäinen urpo 2.—3.6. Kor, Utössä (JP)

Punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*) 7.5. 1k Pai, lahti (MY), 25.5. 12 punavarpusta samassa puussa Pai, puhdistamolla (TV ym.) on kiva havainto.

Nokkavarpunen (*Coccothraustes coccothraustes*) 29.3. 1p, 23.4. 1p, 27.4. 1p Jurmo, 28.4. 1 Nau, Seili (MK, V. Rinne), 24.5. 1n r Jurmo, 31.5. Tur, Ruissalo 2m (JH)

Lapinsirkku (*Calcarius lapponicus*) (12.4. 4p), 25.3. 1n Sal, Halikonlahdella (SS) hyvin aikainen, seuraavat 8.4. viimeinen 11.5. 1p Kor, Utö (JP)

Pulmunen (*Plectrophenax nivalis*) (14.3. 3p11m), 26.3. n120p Lai, Palttila (JK). Kevään ensimmäinen ja suurin parvi. Pulmuset eivät tänä keväänä juuri TLY:n alueelle osuneet, vaan muutto kulki jostakin muualta.

Keltasirkku (*Emberiza citrinella*) Ensimmäinen kunnollinen ilmoitettu havainto vuosiin: 23.3. 116m Kustavi (HS)

Peltosirkku (*Emberiza hortulana*) (1.5. 3p22m), 28.4. 1m Rai, lahti (JK)

Pohjansirkku (*Emberiza rustica*) + **Tsik-sirkku** (*E. rus/aur/pus*) 28.4. Pyh, Rihtniemi 1k Erus (JH, TN, PL), 1.5. Mie, Mynälähti 2m r/a/p (JH, HL), 13.5. 5 Ylä, Vaskijärvi (JK), Jurmossa 19.5. 1p r/a/p ja 24.5. 1n Erus.

Nokka Nilsson. Niin hyvä laji, että kelpaa katsella bieman tarkemmin. Kuvannut: Jukka Grönlund

Määrittäjäpalsta Määritä, älä väännä

Viime kertaisessa määrittäjäkuussa oli apolloperhonen (*Parnassus apollo*) maassamme uhanalaiseksi luokiteltu laji, joka rauhoitettiin keväällä 1976. Apolloperhonen on suuri, siipiväliltään 6—9 cm mittainen. Sen siipien pohjaväri on valkea — suonet tummemmat. Etusiivissä on muutamia mustia täpliä, takasiivissä lisäksi pari mustan ja punaisen kirjavaa silmätäpliä.

Tällä kertaa määrittäjäkuvamme on jo lähempänä ornitologin harrastusalaan. Toimitus ottaa vastauksia mielellään vastaan! Seuraavassa numerossa määrittäjäpalstan pitäjä Jarmo Komi selvittää tämän ja lähisukuisten lajien määrittämistä.

Mikäs se siinä? se on tota, tota niin, eiku juu. Jos et onnistu määrittämään, seuraavaa numeroa kannattaa odottaa bartaasti.

TLY:n osoitemuistio 1987

Hallitus

Puheenjohtaja Rauno Laine, Rauhankatu 9 b B 43, 20100 Turku, p. 921-304 562
Varapuheenjohtaja Simo Veistola, It. Pitkätie 18 D 73, 20520 Turku, p. 921-330 224
Rahastonhoitaja Juha-Pekka Penttilä, Ylitie 22, 20810 Turku, p. 921-357 381
Sihteeri Jyrki Normaja, Eerikinkatu 27 B 24, 20100 Turku, p. 515 371
Kirjamyynä Annika Forsten, Aurakatu 20 A 5, 20100 Turku, p. 18 404
LYL-aluevastaava Hannu Klemola, Vähä-Heikkiläntie 50, 20810 Turku, p. 355 603
Jäsen Pekka Rautsala, Nisse Kavonkatu 6 A 1, 20610 Turku, p. 444 246
Jäsen Tapio Lineri, Vartiovuorenkatu 7 A 1, 20700 Turku, p. 319 320
Jäsen Pekka Alho, Yliopistonkatu 1 A 3, 20100 Turku, p. 23 913
Jäsen Jyrki Matikainen, Talinkorventie 18 A 25, 20310 Turku, p. 397 350

Ukuli

Päätoimittaja Vesa Partanen, Rientolankuja, 20750 Turku, p. 442 397
Raportitoimittaja Tapani Veistola, Hämeenkatu 14 B 21, 20500 Turku, p. 333 081
Kuvatoimittaja Pekka Rautsala, Ks. Hallitus
Irtonumeromyyjä Tapio Lineri, Ks. Hallitus
Kääntäjä Kai Winqvist, Puimalankuja 4 A 3, 20720 Turku
Artikkelitoimittaja Jyrki Normaja, Ks. Hallitus

Arkistot

Lintuhavaintoarkisto Pekka Rautsala, Ks. Hallitus
Suoarkisto Antti Karlin, Kalevantie 15 A, 23100 Uusikauppunki, p. 922-24 040
Järvilintuarkisto Asko Suoranta, Koukkarinkatu 4 C, 20610 Turku, p. 921-446 619

Jurmon lintuasema

Asemanhoitaja Veijo Vänskä, 21650 Lillander, p. 926-54 258
Vara-asemanhoitaja Jyrki Matikainen, Ks. Hallitus
Rengastusvastaava Vesa Multala, Hoviherrankatu 5 A 3, 20780 Kaarina, p. 433 697

Jäsentiedote

Tiedotusvastaava Jyrki Normaja, Ks. Hallitus

LYL-edustus

Rauno Laine, Ks. Hallitus
Simo Veistola, Ks. Hallitus
Hannu Lehtonen, Talikkokatu 6 C, Turku, p. 542 214
Juhana Piha, Yliopistonkatu 1—3 F 86, Turku, p. 515 993
Juha Vuorinen, Ks. Tilintarkastus

Toimikunnat

Toimikuntavastaava (tiedottaja) Tapani Veistola, Ks. Ukuli
Atlasoimikunta Esko Gustafsson, Kerttulinkatu 12 A, 20500 Turku, p. 28 123
Julkaisutoimikunta Jyrki Normaja, Ks. Hallitus
Petolintutoimikunta Seppo Pekkala, Vaskitorvenkatu, 20840 Turku, p. 333 505 t

Muut toimikunnat Ota yhteys Toimikuntavastaavaan

Harvinaiset linnut Turun Aluerariteetikomitea

Puheenjohtaja Tom Lindroos, Kerttulinkatu 15 F, 20500 Turku, p. 516 826
Sihteeri Tapani Numminen, Sähköyhtiö 7 A, 21530 Paimio, p. 732 783

LintuAtlas

Atlasvastaavat
Turun seutu Pekka Alho, Ks. Hallitus
Sisämaa Heikki Heikkilä, Leningradinkatu 11 C, 20310 Turku, p. 390 372
Salon seutu Seppo Sällylä, Uudenmaankatu 6 B, 20500 Turku, p. 336 416
Saaristo Esko Gustafsson, Ks. Atlasoimikunta
Vakka-Suomi Rauno Laine, Ks. Hallitus

Uudet jäsenet ja osoitteen muutokset

Jäsensihteeri Simo Veistola, Ks. Hallitus

Tilintarkastus

Sinikka Jalonen, Kuninkaankartanonkatu 6 as 14, 20810 Turku, p. 354 764
Juha Vuorinen, Parolanpolku 8 A 5, 20350 Turku, p. 486 927

Ukulin vanhat numerot — tietoa TLY:stä ja sen alueen linnustosta

Ukulia on ilmestynyt 17 vuosikertaa; tosin aluksi TLY:n jäsenlehden nimi oli Tiedonantaja (ennen vuotta 1979). Nyt sinulla on mahdollisuus tutustua TLY:n toimintaan, varsinaissuomalaiseen ja ulkomaalaiseenkin linnustoon monen vuoden ajalta vanhojen numeroiden välityksellä. Ukulin artikkelit ovat aina olleet mielenkiintoisia ja korkealuokkaisia. Ohessa on kooste vanhojen numeroiden pääartikkeleista. Jokainen numero sisältää vielä näiden lisäksi muutamia pikkujuttuja, kuten tiedonantoja, tietokilpailuja yms. Vanhat numerot maksavat 5 mk/kpl + postikulut. Tilaukset voit tehdä osoitteeseen:

Tapio Lineri
Vartiovuorenkatu 7 A 1
20700 Turku
p. 921/319320

5/1973 Kevätmuutto Turun seudulla 1972, Yleisten siriin syysmuutosta Halikonlahdella, Lintuhavainnoja Korppoon Utöstä syksyllä 1972

8/1976 Piirteitä Jurmon lintuaseman toiminnasta 1974, Huuhkajien poikasista ja niiden siirtoistutuksista, Katsaus Kaarinan Koriston talvilinnustoon 1970-luvun alkupuolella, Huomioita LYL:n kotkakokouksesta Oulussa

9/1976 Suuri pinnavuosi 1975, Uuttukyyhkyn pesimäbiologiasta, Kahlajien yömuutosta Salon seudulla syksyllä 1971, Linturetki Espanjaan 12—26.4.1975

10/1977 Kevätmuutto 1976, Muutontarkkailua Turun seudulla 25.4.1976, Katsaus TLY:n alueen talvilinnustoon talvina 1968/69—1974/75

3/1979 Syysmuutto 1978, Turun seudun harvinaisuudet 1978, Pyrstötaivaellus 1977/78, Harmaapäätikan esiintymisestä 1960—1978, Kaulushaikaran esiintyminen TLY:n alueella

4/1979 Matkailunumero: Pyöräilemässä kumpuilevassa Tanskassa, Linturetkillä Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Skotlannissa, Interreilaten Iberialla, Marokon talvilinnustoon tutustumassa, Välimeren syksyä Kreikassa, Kreetta keväällä, Keskipäivällä Kaakkois-Euroopassa, Talvi Kanadassa, Lintuharrastuksesta Yhdysvalloissa, Huippuvuoret — 78° PL, Terra Australis irgognita — etäinen ja eteläinen Australia

2/1980 Linnuston populaatiorakenteesta Vehmaalla 1972, Kanahaukkojen pesintä Varsinais-Suomessa 1979, Kesäkatsaus 1979, Jurmon lintuaseman toiminnasta 1979, Balladi pintojen vaiheilta 2. näytös, Katto — ja mustahaikaran esiintyminen TLY:n alueella

3/1980 Syysmuutto 1979, Varsinais-Suomen soiden suojelusta, Kahlajien muutto Halikonlahdella 1979, Rariteetit 1979, Balladin pintojen vaiheilta 3. näytös, Alueemme yölaulajat 1979, Riekon esiintymisestä Varsinais-Suomessa

4/1980 Ruskosuohaukan esiintyminen Varsinais-Suomessa 1970-luvulla, Lintutalvi 1979/80, Haarahaukan esiintyminen Varsinais-Suomessa, Lintuvalokuvaus tänään — pois näppäilystä! Pohjantikan esiintymisestä Varsinais-Suomessa, Balladi pintojen vaiheilta 4. näytös, Petolintujen syysmuuton tarkkailua Kaukasuksella 20.—28.9.1980

2/1981 TLY:n alueen talvilintulaskennat 1980/81, Kana- ja varpushaukan pesintä

Varsinais-Suomessa 1980, Lapasotka — vuoden 1978 projektilaji, Kesäkatsaus 1980, Yölaulajat 1980, Rengastus Turun seudulla vuosina 1974—1979

3/1981 Lintusyksy 1980, Kuningaskalastajan esiintyminen TLY:n alueella, Lemun kurpista, Harvinaisuudet 1980

4/1981 Yhdistyksen perustamisesta ja sen alkujousta, Lintutalvi 1980/81, Antiornitologiset tekstit, Lapissa kesällä 1981

1/1982 Turun saariston pesivästä päiväpetolinnustosta, Varsinais-Suomen rengaslöytöjä osa 1, Kevätmuutto 1981, Järvilintututkimuksen nykytilanne, Ongelmamäärittäjiä — nuori punapäällepinkäinen, Alueellinen rariteettikomitea

2/1982 Varsinais-Suomen rengaslöytöjä osa 2, Sukupuuton ja määrittelyn rajamailta — heinäkurppa, Kana- ja varpushaukan pesintä 1981, Pöllöjen pesintä 1981, Varsinais-Suomen kaulushaikarat 1979—1981, Yölaulajat 1981

1/1983 Vuoden 1981 lintuyhdistys — Turun lintutieteellinen yhdistys, Kana- ja varpushaukan pesintä 1982, Pöllöjen pesintä 1982, Kevätmuutto 1982, Pikkurariteetit 1981

4/1983 Idänuunilinnun esiintyminen Varsinais-Suomessa, Talvella havaitut sepel- ja uuttukyyhkyt Varsinais-Suomessa, ARK:n raportti vuoden 1982 havainnoista, Pikkurariteetit 1982

1/1982 Lähikuvissa Rauno Laine, Lintutalvi 1982/83, TLY:n alueen talvilintulaskentojen tuloksia, Harvalukuiset ja satunnaiset talvehittajat, Kaksi vuosikymmentä Kaksikerran talvilintulaskentaa, Aaslan talvilinnun 2. osa: tammikuu

2/1984 Pensastaskulla menee hyvin, Kevätmuutto 1983, Kesäkatsaus 1983, Kukankeitäjän esiintyminen Varsinais-Suomessa, Aplasta Ukuliin — Suomen paikallislehdet, Riutatitira ensi kertaa Varsinais-Suomessa

3/1984 Talitiäispopulaatioiden säätely, Syysmuutto 1983, Petolintujen pesinnästä Varsinais-Suomessa 1983, Peltolintututkimus 1984, Pähkinänakkelivaellus syksyllä 1983

4/1984 Härkälintu TLY:n havaintoarkistossa, Lintujen talvikuoilleisuudesta Suomessa, ARK:n raportti vuoden 1983 havainnoista, Lutakanan esiintyminen Varsinais-Suomessa,

Merenkurkun linnuston öljytuhoseuranta 1/1985 Lintutalvi 1983/84, Talvella havaitut kahlajajat V-Suomessa, Kevätmuutto 1984, Nokkavarpuksen esiintymisestä V-Suomessa, Kolmensadan kerho 31.12.1984, TLY:n talvilintukisa 1985

2/1985 Kesäkatsaus 1984, Yölaulajat V-Suomessa 1982—84, Turturikyyhkyn esiintyminen Varsinais-Suomessa, Piirteitä sepel- ja uuttukyyhkyn käyttäytymisestä

3/1985 Peltolintujen pesinnästä 1984, Syysmuutto 1984, Merimetson vuosi Varsinais-Suomessa, Arktisten Branta-hanhien esiintymisestä, Pähkinänakkelel Varsinais-Suomessa, Pyöräillen varanginvuonolla

4/1985 Lintutalvi 1984/85, ARK:n raportti vuoden 1984 havainnoista, Lapinpöllön vaellukset Varsinais-Suomeen 1980-luvun alussa, Kahlajien esiintymisestä Aaslalla loka-maaliskuussa, Siivettömän ruokin tarina, Suuri lapinretki

1/1986 20-vuotis juhlanumero: katsaus TLY:n historiaan, Havainnoita Varsinais-Suomen linnustossa ennen vuotta 1920

2/1986 Kevätmuutto 1985, Yhteishavainnointiraportti, Vesipääskyn ja jänkäsirriäisen esiintymisestä, Puuküijän talvisesta elinympäristöstä, TLY:n jäsenkyselyraportin 1984 1. osa, Haarahaukan esiintyminen Varsinais-Suomessa

3/1986 Petolintujen pesinnästä 1985 TLY:n alueella, Alueemme 10 harvinaisinta lintulajia, TLY:n jäsenkyselyraportin 2. osa, Alkaskan-sirri Rauvolassa

4/1986 Syysmuutto 1985, Aaslan koskikaroista, TLY:n jäsenkyselyraportin 3. osa, Lintuja Länsi-Saksassa, Retkeilyä Keski-Euroopassa, Puerto de la Cruz tammikuussa 1986, Voi rupi, mikä retki!

5/1986 Lintutalvi 1985/86, ARK:n raportti vuoden 1985 havainnoista, Pähkinänakkelin esiintymisestä ja käyttäytymisestä Aaslalla 1976/77, Lintujen talviruokinta, TLY:n jäsenkyselyraportin 4. osa, Evästä ei tarvita lintumiehet syövät toisiaan, TLY:n talvilintukisa 1986.

Kuusikon kätköistä eli tiedonantoja, muistelmia, vastineita jne.

Haulien käyttö kiellettävä hanhimetsästyksessä

Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto on lähettänyt maa — ja metsätalousministeriölle kirjeen, jossa se esittää haulien käytön kieltämistä hanhimetsästyksessä metsästyskaudesta 1987—88 alkaen.

Liitto perustelee esitystään muutamalla esimerkillä. Suomessa saa metsästää kolme hanhilajia: metsä-, meri- ja kanadanhanhea. Nämä hanhilajit ovat metsästäysaikaan erittäin arkoja, ja ne päästävät hyvin harvoin metsästäjän niin lähelle, että haulleilla ammuttaessa tulisi kuolettava osuma. Ruotsissa testattiin haulien tappavuutta kanadanhanheeseen. Kokeessa kuutta hanhea ammuttiin 30 metrin, 45 m:n ja 60 m:n päästä. Kun ammuttiin 30 m:n etäisyydeltä, kaikki hanhet kuolivat. Ammuttaessa 45 m:n päästä ainoastaan yksi lintu kuoli ja 60 m:n etäisyydeltä ammuttaessa kaikki koehanhet jäivät eloon.

Ruotsissa läpivalaistiin 200 metsähanhea, jotka oli ammuttu kiväärillä. Tällöin todettiin, että 79 linnussa (40 %) oli haulleja kehossa aikaisemmista laukauksista. Suomessa ammutaan vuosittain noin 4500 metsähanhea ja muutama sata sekä meri- että kanadanhanhea. Jos tilanne olisi Suomessa vastaava kuin Ruotsissa, olisi noin 2000 ammutussa hanhessa osumia aikaisemmista laukauksista.

Haulien käytön kieltäminen hanhimetsästyksessä vähentäisi myös luontoon metsästyksessä joutuvaa lyijykuormitusta. On nimittäin arvioitu, että vesilintumetsästyksessä luontoon ammutaan tuhansia kiloja ympäristölle vaarallista lyijyä.

Kanahaukka rauhoitettava koko vuodeksi

Kanahaukka on rauhoitettu pääosassa Eurooppaa. Suomessa se on ainoa petolintu, jota ei ole kokonaan rauhoitettu. Se on nyt rauhoitettu vain 1,4—31,7 välisenä aikana. Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto on lähettänyt ympäristöministeriölle kirjeen, jossa se esittää kanahaukan rauhoittamista koko vuodeksi.

Maamme eteläosissa kanahaukkakanta on pienentynyt 1980-luvulla. Syinä ovat metsäkanalintujen ja vanhojen kuusimetsien väheneminen. Viimeaikaiset kylmät talvet ovat myös heikentäneet pesintätulosta. Esimerkiksi viime kesänä kanahaukkojen poikastuotto oli erittäin heikko mm. Pohjanmaalla. Nurmon — Seinäjoen alueella rengastettiin vuonna 1985 poikasia kahdeksasta pesästä. Viime kesänä ei rengastettu yhtään poikasta, koska pesät oli ryöstetty tai pudotettu. Turha petoviha vaikuttaa siis yhä.

Kanahaukkoja käytetään myös metsästyshaukkoina. Viime vuosina haukoilla tapahtuvan metsästyksen osio on kasvanut uudestaan Keski-Euroopassa, Yhdysvalloissa ja arabimaissa. Haukkametsästyksessä käytetään pääasiassa eri jalohaukkalajeja, erityisesti muutto-, tunturi- ja aavikkohaukkoja. Koska niitä on vaikea saada, on mielenkiinnon kohteena nyt kanahaukka, joka pesii verraten yleisenä Pohjois-Euroopassa. Kansainvälisen haukkakaupan haarat ovat ulottuneet myös Suomeen. Vuonna 1984 yritettiin viedä 40 kanahaukan munaa Yhdysvaltoihin haudottavaksi metsästyshaukoiksi. Oikeudenkäynti

suomalaista salakuljettajaa vastaan on yhä kesken.

Keväällä 1986 Vaasan tulli takavarikoi 30 pakastettua kanahaukkaa, jotka yritettiin viedä laittomasti maastamme. Mukana oli kaksi rauhoitusajaksi pyydettyä kanahaukkaa. Haukat yritettiin ilmeisesti viedä täytettäväksi ulkomaille.

Nykyinen rauhoitusajaksi ei ole riittävä, koska pesivät kanahaukat ovat jo talvella revireillä. Tällöin ne voidaan ampua laillisesti pesistä maaliskuussa. Vastaavasti rauhoitusajaksi päättyy liian aikaisin, sillä myöhäiset poikueet ovat vielä lentoharjoituksissa usein elo—syyskuun vaihteessa.

Huolestuttavinta on se, että kanahaukkoina ammutaan uhanalaisia tunturihaukkoja. Tunturihaukkahan muistuttaa kooltaan, väritykseltään ja muodoltaan kanahaukkaa.

Lisäksi uusissa ruotsalaisissa ja norjalaisissa tutkimuksissa on todettu, että kanahaukan pyynti ei paranna riistakantaa. Tutkimukset osoittavat, että varislinnut muodostavat neljänneksen kanahaukan pesimäaikaisesta ravinnosta, joten kanahaukat pitävät variskannan kurissa.

LÖYLYÄ KIUKAASEEN eli mietteitä meistä ja muista

Hyvä Tapani! Oikein — luonnonsuojeluliike ON kriisissä, vaikka se ei sitä itse välttämättä tiedostakaan. Tärkeätä tuntuu olevan se, että vastustetaan periaatteessa kaikkea sellaista, jota suurin osa kansasta yksissä tuumin kannattaa. Näin on esimerkiksi juuri moottoritien kohdalla. Turku — Helsinki väli tarvitsee nopean ja ennenkaikkea turvallisen moottoritien, joka paremmin palvelee uudistunutta autokantaa ja ihmisten tarpeita. Onneksi meillä lintumiehillä, tai ainakin suurimmalla osalla meistä, on jalat tukvasti maassa ja ymmärrämme, että moottoritie suojelee ihmistä EIKÄ tuhoa mitään todella suojelemisen arvoista, sellaista mitä perinteellisen luonnonsuojeluliikkeen pitäisi suojella, kuten aarnialueita, lintujärviä, soita, arvokkaita har-

jumaisemia tms. kokonaisuuksia. Onneksi moottoritie rakennetaan pian yhtä varmasti ja välttämättömästi kuin aikoinaan tavallinen tiekin Turun ja Helsingin välille.

Luonnonsuojeluliikkeelle tuntuu kuitenkin avoin terrori ja jarrutus entistä enemmän olevan sekä keino että päämäärä. Vasen käsi ei aina tiedä mitä oikea tekee; puhutaan ja kirjoitetaan ristiin, julistetaan mahtipontisia ohjelmia tietämättä edes mitä tarkoitetaan, mitä halutaan tai mitä kaikkea sitten seuraa. Liikettä vaivaa sensaatiohakuisuus, pelin politiikka, kaupallisuus ja vieraantumisen tavallisesta ihmisestä.

Kehen tällainen liike vetoaa, joka unohtaa suomalaisen elämänmuodon ja -kulun. Joka ainoan vanhan röttelön ja nokkosia kasvavan puuceen purkamista pyritään estämään keinolla millä hyvänsä. Torjutaan pysäköintipaikat, sillat, lossit, kesämökkit, uudisasutukset, tiet, tehtaat ja tätä kautta ihminen, vapaus ja edistys. Kurjistuminen ja ekofasismi häämötävät. Luonnonsuojeluliike on huomenna tätä menoa yhtä Jumalan Teatteria.

Minä sanoudun siitä irti, onhan minulla oma lehmä ojassa, meillä kaikilla on. Olisi hienoa jos vaikkapa Kuminaisten kärkeen saataisiin kunnan paska-altaat, lietettä silmäkantamattomiin, talvella sula ja jätteitä linnuille. Katselen mieluummin kahlajia keväät, kesät ja syksyt lietteillä; ajan 130 km/h turvallisesti moottoritieellä Helsinkiin katsomaan mustaibistä; kuuntelen rollareita Turkuhallissa ja työskentelen tehtaassa, joka saastuttaa olin siellä töissä tai en, kuin kulutan aikaani tyhjänpäiväisissä mielenosoituksissa ja seminaareissa tai keräämässä nimiä addressiin, jossa vastustetaan vesiteiteitä, koska niiden mukana tulee taivaalta alas törkyä, joka happaamittaa luontoamme. Tapanin peräänkuuluttama luontoharrastuksen iloinen ja reipas henki, ystävät ja kansankodin rakentaminen järkevissä hengessä on nostettava kunniaan. Solidarisuutta — Ei ryppytsaista jarrutusta ja terroria. Lopuksi lienee parempi, että kirjoitan nimimerkillä, ettei ovellani jonain iltapäivänä seisoo Pentti Linkolan opetuslapsi katkaistuna haulikko kourassaan. Hyviä Linturetkiä!

nimim. saanko nyt rahaa TVL?

Mustan Listan jäsenet Hannu Klemola, Jarmo Komi ja Jukka Sillanpää järjestivät perjantaina 16.1.1987 suuret pinnajuhlat Rehtorinpellonkadulla, yo-talo C:n alakerrassa. Juhlien teemana oli maineikkaan kolmensadan kerhon jäsenmäärän kohoaminen kolmella uudella elüttibongarilla.

Juhliin osallistui turkulaisten kärkilintumiesten lisäksi Helsingistä mm. Sampsa Cairenius ja Visa Rauste sekä Porista Antti Lind ja Jari Peltomäki. Kaikenkaikkiaan pinnajuhliin osallistui noin 50 ornitomaania.

Juhlien alkuosa kului eritasoisten kättelyiden ja onnittelevien merkeissä. Vapaa oleskelu, yhä henkevämmiksi muuttuneet keskustelut, dartsin ja biljardin pelaaminen sekä pop-musiikin kuunteleminen muodostivat juhlien rungon. Tunnelma oli vapautunut ja leppoisa.

Illan päätapahtumaksi muodostui erittäin vaikea määrityskilpailu, jonka vaikeimpia kuvia olivat pensas- ja punapäälepinkäinen, tulipäähippiäinen ja erikoisuutena alpiino harakka. Kuvien vaikeuastetta kuvaa hyvin se, että voittajapari Hannu Kormano ja Tapani Numminen saivat määritettyä oikein noin 30 kuvaa 50. otoksesta. Koska voittaja ei ratkenut määrityskilpailussa, tasatulokseen yltäneet määrittäjät joutuivat antamaan näytteen biljardin paluutaidoistaan. Kutkuttavan jännittävän pelin voitti viimein Hannu Kormano upean loppukirinsä ansiosta.

Illan valokuvauksellisen annin helmi oli diaesitys Marokon eksoottisista maisemista ja linnuista. Stajauskuvat, joissa H. Klemola ja J. Komi poseerasivat mitä erilaisemmissa maisemissa, herättivät katsojissa ansaittua huomiota, parhaimpia lintukuvia olivat mm. sepelleppälintu, kyläsirkku, lehmä- ja silkkihaikara ja flamingo, joka oli innoittanut kuvaajaa tuhlaillemaan filmiä runsaasti. Kuvasesityksen kuluessa määrityskilpailussa epäonnistuneet lintumiehet osoittivat todelliset määrittäjäkyynsä.

Pinnajuhlita muodostui ikävien talvipakasten ja kaamoksen ehdoton valopilkku, joka tulee säilymään muistojen kätöksissä pitkään. Suurkiitokset juhlien järjestäjille!

Noviisina paikalla ollut VPa

Haaste

4. Kansallinen ja 2. kansainvälinen pongauskilpailu Kuusamossa 13.—14.6.1987.

Kilpailuaika 1 vrk (24 h)

Alkamisaika 13.6 klo 12—13

Rallikokoukset 12.6 klo 19 (anti edellisinä vuosina, vihjeet ja tunnustuskilpailu) 13.6 klo 11 (säännöt, vihjeet ja lehdistö) 14.6 klo 16 (tulosten purku) Rukalla hotelli Rukahovissa.

1. Ennakoilmoittautuminen osallistuvista ryhmistä materiaalin varaamiseksi toivotaan tehtävän 6.6.1987 mennessä joko Hannu Hautalalle os. Kiestingintie 12, 93600 Kuusamo (989-11 056) tai Heikki Seppäselälle os. Ruijantie 2—4 i 30, 93600 Kuusamo (989-3501)

2. Varsinainen ilmoittautuminen tapahtuu ennen kilpailun aloittamista Rukahovissa 13.6 klo 11—12, jolloin jaetaan säännöt, vihjeet yms. Tässä yhteydessä on ilmoitettava osallistujien nimet ja osoitteet.

Sauna varataan kilpailuun osallistuville Rukahovista. Kilpailun säännöt ovat entiset. Katso Aurcola 3/84 ja Suomenselan linnut 3/85.

Aiemmat voittajat 1984: H. Karhu, K. Mikkola, J. Palmgren ja A. Topp (99 lajia) 1985: P. T ja H. Helo ja M. Artama (102 lajia) 1986: O. Arjamaa, A. Linna, J. Toukola ja J. Vuokko (109 lajia)

Haastajina Hannu Hautala, Olli Näyhä, Heikki Seppänen ja Jouko Vuokko mottonaan "Ketkä jäävät Kuusamon historiaan 110:n rikojina!"

Summaries of the Main Articles

Translated by Kai Winqvist

Observations on waterfowl on Aasla in October—March by L. Saari (pages 5—17)

Regular observations on waterfowl (including divers, grebes, rails and auks) were carried on at Aasla, an island in the Turku archipelago in October—March in 1975—84. The results are presented in Tables 1—9.

Table 1 presents the daily means \pm S.E., in five day periods, of the most abundant waterfowl species at Aasla in October—March, i.e. *Cygnus olor*, *Anas platyrhynchos*, *Aythya fuligula*, *Bucephala clangula*, *Mergus merganser* and *Fulica atra*.

Table 2 presents the daily means in October—November for additional twelve species (*Podiceps cristatus*, *Cygnus cygnus*, *Anas penelope*, *A. crecca*, *Aythya ferina*, *A. marila*, *Clangula hyemalis*, *Melanitta fusca*, *M. nigra*, *Somateria mollissima*, *Mergus serrator* and *M. albellus*). The more irregular species are treated in the text.

Tables 3—8 show the total number of birds (in "bird days") and birds/observation day on a monthly basis for the species presented in Tables 1—2 in October—March, respectively. Observations reported by local people outside the observation days are included in the "total number of birds" each month but not in the figures "birds/observation day".

Finally Table 9 presents the last observation day in autumn for ten selected species. Observations from December onwards are excluded. In the specific account all the species are treated in more detail.

The spring migration in the SW of Finland 1987 by J. Normaja

"A guilty conscience needs no accuser."

The spring was quite normal even in the sense that those who returned their records were few. So the report is a little randomly made. The system will however be organised. Another way next time.

On April 22nd there was a mass migration of Cranes (*Grus grus*). An exceptionally early record was also made on the Pied Flycatcher (*Ficedula hypoleuca*), on April 14th. A Dipper and a Coot were met in the outer archipelago, which is not too usual. Jummo was again irreplaceable at least in regard to little birds and waders.

Information by members

"The end justifies the means".

The union of the ornithological societies of Finland suggests that shots shouldn't be used in goose hunting and that the Goshawk (*Accipiter gentilis*) should be put under protection during the whole year.

The tick parties of "the Black List": they brought some light while the winter was at its darkest.

The winter tick rally of TLY by R. Laine

"There will be sleeping enough in the grave." The most active ornithologists of Turku area celebrated the 69th independence day of Finland (6.12.) by trying to record as many bird species as possible by rallying around the province. The weather didn't respect their noble efforts: it was lousy. The state of roads was also miserable but luckily no one died.

The finding of the commonest species was essential, surprisingly only 9 species were recorded by all the teams. The total number of species seen was 51. The tick rally is going to be a tradition in the future.

The collection of the earliest spring records in the SW of Finland by R. Laine

"A bird in the hand is worth two in the bush." The earliest records ever made of all the species are listed, the systematical recording began, however, only the 70's. There is an additional purpose again: the writer aims at solving the eternal problem of activating the members to send their records to the society.

The article includes lots of interesting records, the most remarkable of which may be the shockingly early ones on the Shelduck (*Tadorna tadorna*) and on the Ortolan Bunting (*Emberiza hortulana*).

The rare winter birds recorded in the SW of Finland by R. Laine

"Fine feathers make fine birds."

The species classified as rare and the records made on them in the area of TLY are presented. The survey has a largely historical character, very old records are included.

The article reveals some weird records, which seem to be duff gems at the first glance. Records on the Red-backed Shrike (*Lanius collurio*) or on the Yellow Wagtail (*Motacilla flava*) in the middle of the winter seem unreal. Reliable they are, though.